

Příhody lidí z
Beovinidis

Přemysl Lúa Černý

*Velmi jsme si oblíbili jedno ustálené lhaní, které zdobí skoro každý zajímavý příběh. Dovolte mi ho prosím použít i zde. Toto lhaní zní: „Jakákoli podobnost s minulými, přítomnými a budoucími postavami, skutečnými i smyšlenými, včetně všech použitých pojmů a událostí, je čistě náhodná.“
V celém dokumentu je upravený pravopis, kdy jsou zdůrazňovány názvy přírodních součástí.*

© Příhody lidí z Beovinidis
Příhody jsou rovněž dostupné na www.vindove.cz
2017, všechna práva vyhrazena.

Autor: Přemysl Lúa Černý
www.vindove.cz
Vydal autor jako elektronický rukopis,
2017, Lidice, Česká republika,
info@vindove.cz

Obsah

Úvod	3
Přízraky na Koních	4
Přemysleia	6
Lúbelon.....	7
Árjovista.....	9
Zpěv o Rozrazilovi	12
Ztracené jablko	14
Jak malý Lado vařil mýdlo.....	16
Každodenní život	18
Lešiho zkouška	22
Hora skřítků	23
Víla u studánky	25
Jelení skok.....	26
Za Květinovou Dívkou	27
Nečekaná návštěva.....	28
Na hranici	30
Kultura zaobleného přístroje.....	32
Vindové po krvi.....	33
Bůh Cenzorus.....	34
V rozlehlém háji (báseň).....	35
Jezerní město (báseň).....	36
Poslední paprsky Slunce (báseň)	37
Čas běží dále (báseň)	38
Hercynský les (báseň)	39

Úvod

Po zalesněném kopci stoupal klidným krokem hnědovlasý muž. Byl mladý, v jeho tmavozelených očích se mihla jiskra. Ona jiskra, jež často doprovází odvalu v srdci, ale i podivnou úzkost, která je s ní neodmyslitelně spojena. I když se stmívalo, mužovo nedávno vyčištěné bílé oblečení pod vysokými korunami Buků přímo zářilo. V lese nebyly skoro žádné větší houštiny, pouze chladný stín, popadané listí a nespočet malých semenáčků, které se draly vzhůru ke svým stromovým rodičům. Muž držel v ruce lehkou sekyru s dlouhou dřevěnou rukojetí, aby ji mohl uchopit obouručně. Samozřejmě se nejednalo o nástroj ke kácení stromů, nýbrž o zbraň, která dokázala být v šikovných rukou opravdu velice mocná. Nikdy nevíte, koho nebo co uprostřed nekonečných hvozdů můžete potkat. Zbloudilého zloděje, Medvědice s mláďaty, našťavaného záluždného Losa či funícího Zubra. Pravda, proti posledním třem jmenovaným by nedokázala ochránit ani ta sekyra. Popadané listí šustilo, v dále zapadající Slunce vysílalo poslední hřejivé paprsky teplého léta. I když byl muž vlastně zvyklý chodit bez bot a prsty na nohou se přichycovat skal a klád, raději si chodidla přeci jen předtím zabalil do plátěných onucí a oblékl si kožené krpce. Díky lesní pokrývce z listí neuklouzl. Jen spokojeně s rostoucím nadšením v očích stoupal do výše, vstříc vrcholu kopce, směrem do březového háje k nikdy nevysychající studánce. Tajemné a krásné místo to bylo. Stromy tam rostly rovně, upřímně a klidně. Studánka tryskala vodu života, spojovala světy, lákala k sobě víly i bohy. Mladý muž se usmíval, nebál se, neboť tu rozhodně nebyl poprvé. Netrvalo dlouho a zavál Vítr, který pročešal vysoké koruny s jemným listím. Zdálo se, že Buky, Břízy, Duby, Jeřáby i Lípy promluvily. Podobně jako dech v plicích, i dech kolem jejich korun vydával zvuk. A tento zvuk se změnil v řeč. A byla to řeč srozumitelná, neboť byl v ní onen muž vychován. Mluvila v ní jeho matka, zpívala s její pomocí dětské písně a ukolébavky. Klidný zvuk čisté šumící studánky byl náhle přerušen děsivým zatroubením. Nebyl to zvuk běžný v oné době, pocházel zkrátka z jiných světů stejně jako mlhavá silueta, která se zničehonic před mužem zjevila. Získávala tvary. Na jejích okrajích se objevily lidské ruce, které třímaly picí roh naplněný tekutým medem. Uprostřed ní se zjevilo tělo zahalené do nejrůznějších barev, nahoře hlava s knírem a s tou samou jiskrou, která se leskla i v očích mladého muže. Silueta se změnila v postavu vladky raného středního věku. „To je zvláštní,“ promluvila ona postava, „běžně chodíš dříve a čekáš tu, Lado. Něco tě zdrželo?“ Nastala chvíle ticha. Hnědovlasý Lado se pomalu a zdvořile uklonil. „Neměl jsem na vybranou, *Marge*,“ odpověděl směle, „víš, že těhotné ženy potřebují pozornost.“ Oba muži se zasmáli. *Margewid* poté natáhl ruku a podal Ladovi roh s nápojem. Když nepočítáme vřesový med, voněl nápoj nejrůznějšími bylinami a ovocem. Lado sklopil hlavu na znamení díků a roh s vděčností přijal. Poté opatrně přiblížil jeho okraj k ústům a napil se. Nepolkl však ještě – napřed nechal tekutinu, aby mu obalila jazyk a dotkla se každého chuťového pohárku. Teprve poté si lok vychutnal. Zavřel oči. *Margewid* se mezitím od srdce zasmál. „Jsi připravený na další příhodu z pohledu vás, Vindů?“ řekl nakonec. Lado pohlédl vzhůru ke korunám statných hladkých Buků, otevřel oči a pokýval hlavou. Poté se oba muži posadili na měkkou Zem a nechali lehký horský vánek, aby jim pohladil obličej. Lado položil svou sekyru vedle sebe do listí a pohledem přejel po svém koženém opasku, který byl už poněkud opotřebovaný. „Nuže poslouchej,“ řekl *Margewid* po krátkém zamyšlení, „dnes to bude stát za to. Minulost se spojí s budoucností, mé vypravování s tvým a tvé duše, která toho mezi Ohněm a Vodou ještě mnoho zažije.“ Ladovid, stromy, dokonce i hraví zpěvní ptáci začali naslouchat zajímavému vyprávění.

Přízraky na Koních

Zdálky vypadala dřevěná pevnost, stojící uprostřed jezera, jako klidné místo, které se moc nelišilo od jiných ostrůvků pokrytých Rákosím. Všude kolem tohoto velkého jezera byly hluboké lesy, které však tichým šuměním varovaly před nadcházejícím nebezpečím. Nebezpečím, na které nebyl nikdo z místních navyklý – až na jednoho starého bojovníka, jehož obličej byl pokryt dlouhými jizvami. Shromážděné děti, které se k sobě na jednom místě tiskly, ho se zájmem pozorovaly, i když jejich srdce byla sevřena strachem z neznáma. Bojovník chodil sem a tam, vše pečlivě pozoroval, aby neopakoval ty samé chyby, které při podobných výbojích pozoroval u jiných. Plný odvahy se na děti usmíval. „Strejdo Pluge,“ zeptal se koktavě jeden malý chlapec, v jehož očích se leskla zvědavost spolu se zoufalstvím, „co jsou vlastně zač? Proč jedou k nám?“ Plugos se zastavil. Nadechl se čerstvého vzduchu, načež se k dětem s vlídným úsměvem posadil. Všechny děti se najednou začaly cítit mnohem více v bezpečí. „To nikdo neví,“ odpověděl po dlouhé odmlce Plugos, „nevěděl jsem to tehdy a nevím to ani teď. Vraždí, kradou a rabují, to je asi smysl jejich bytí.“ „Táta říkal,“ pravil najednou jiný chlapec, „že vypadají jako ryby, že se vynoří z lesa a zabíjí vše, co se hýbe. Že jim vadí i stromy, keře a nejvíce trnité houští. Když pak všechno zničí, zase zmizí.“ Plugos se zamyslel. „Tvůj otec má pravdu, chlapče,“ začal s proslovem, „pamatuji si, když jsem je potkal poprvé – to jsem byl ještě docela mladý.“ Děti začaly bedlivě naslouchat. „To jsme šli s jedním kamarádem ze sadu,“ pokračoval Plugos, „když tu se najednou z lesa na Koních vyřítili tihle šílenci. Snažili jsme se uniknout zpět do vesnice, víte, málokdo se nám v běhu skrze les vyrovná. Ale můj kamarád neměl takové štěstí jako já. Když mu tyhle přízraky zasadily smrtící ránu a on padl k Zemi, všichni se zastavili. Lidé z vesnice je se zbraněmi v ruce pozorovali, jak si mrtvolu mého kamaráda důkladně prohlížejí, jeho oblečení, jeho dlouhé hnědé vlasy, jako by někoho podobného viděli poprvé. A potom, no, radši vám to ani vyprávět nebudu.“ „Vyprávěj,“ promluvil chlapec, „my se přeci nebojíme.“ Ostatní děti pomalíčku přikyvovaly. „Dobrá,“ usmál se Plugos, „jejich náčelník odřezal mému kamarádovi vlasy z hlavy, pak mu podřezali hrdlo a nechali ho vykrváčet. Mezitím si všichni do jednoho nabírali tekoucí krev do dlaní, načež ji začali chlemtat jako hladová divá zvíř. Divné.“ „Ty přízraky,“ zeptala se potichu jedna holčička, „jsou krvepíjci?“ „Nevím,“ odpověděl Plugos, „ale zabíjejí spíše pro zábavu. Když se pak vrhli na naši vesnici, nezastavovali se a nepili ničí krev, prostě zabíjeli. Na něco podobného nebyli tehdy naši lidé zvyklí, tehdy jsme žili spíše v míru, moc jsme zbraně nepotřebovali. Nevěděli jsme jak se bránit, než se pak ve snech Slunce ukázalo s mečem v ruce. To jsme pak jako děti Slunce věděli, co máme udělat.“ Plugos se znovu nadechl. Poslouchal každý zvuk, každý šepot okolní krajiny. „Povím vám ještě něco jiného,“ obrátil se znovu k dětem, „tihle šílenci mají silné vůdce. Ti se poohlížejí po vesnicích, které nechali vyvraždit, a hledají mezi mrtvými sobě rovného. Když si pak myslí, že někoho takového našli, useknou mu hlavu, vyženou z ní všechny duchy, vyčistí lebku a pijí z ní takový ne příliš sladký nápoj jako ze džbánů. Jednomu z těchto vůdců jsem před několika devítkami lét pohlédl do tváře, odtud mám tu velkou jizvu.“ Plugos ukázal na svůj obličej. „Viděl jsem,“ pokračoval Plugos, „člověka, jako jsem já. Měl také hnědé vlasy a modré oči jako já, v těch jeho se ale hýbalo něco, co jsem nechápal, něco útočného.“ „A porazil jsi ho?“ zeptal se zase jiný chlapec. „Jistě,“ odpověděl Plugos se smíchem, „jinak bych tu dnes nebyl.“ Chlapec vypadal zvědavě. „A jak jsi ho zabil?“ zeptal se rychle a znovu na Plugu upřel svůj zrak. „Usekl jsem mu hlavu,“ odpověděl Plugos prostě, „tak jedině můžete tyhle přízraky zblízka zabít. To jejich rybí tělo je tvrdé jako kámen. Když jsem ho pak ale sprovodil ze světa, padl k Zemi jako každý jiný. Navíc měl u sebe plno zlata a několik dalších věcí, které jsem pak odnesl.“ V tu chvíli Vítr silně zafoukal. Plugos v něm rozeznal hlas svého přítele, kterého jako mladého ty přízraky tehdy v lese zabily. „Děkuji,“ odpověděl Plugos téměř neslyšně, načež se rychle postavil, aby dal ostatním vědět, že se nepřátelé na Koních blíží. „Dnes je krásný den,“ řekl si starý bojovník Plugos pro sebe, „možná se už dnes uvidíme v zelené říši a v Zemi Jablek.“ Vítr opět zafoukal. Větve stromů

se svým šumícím listím se k Plugovi mírně naklonily. Praskání. V dále se najednou ozval dusot a šplouchání. Nepřátelé se na okraji jezera zastavili. Jejich tváře křivil vztek. „Plavou tyhle ryby?“ zeptal se jeden muž Plugy. „Ne,“ odvětil Plugos, „jen na lodích.“ Znovu se zamyslel, načež vytáhl krásně zdobený meč, který kdysi onomu vůdci sebral. „Už je to tak,“ pomyslel si, „že lidé často přebírají způsoby toho, proti komu bojují.“ Zasmál se, načež dal znamení několika připraveným bojovníkům, že je čas. Mezitím na břehu začaly našťvané přízraky kácet stromy, aby mohly vyrobit lodě a vory. Jejich vůdce nutil svého Koně pochodovat z místa na místo. Byl netrpělivý. „Nebereme zajatce,“ zopakoval očividný příkaz ostatním, aby si zkrátil chvíli, „všechny je pobijte, všechno spalte a kořist vezměte s sebou.“ Potom se obrátil směrem k pevnosti. „Já vím, že tam jste!“ zakřičel z plných plic ve svém jazyce. Ani se nenadál, když vtom jeden z jeho nájezdníků zakřičel bolestí. Pak druhý. Třetí. Vůdce se na svém Koně zmateně pohyboval. Než se stačil vzpamatovat, z houští se najednou vynořil jezerní vodou promáčený Plugos, který vmžiku srazil vůdce k Zemi. Začal boj. „Dnes se napiju z tvé hlavy, hrdý bojovníku,“ zakřičel vůdce. „Dřív,“ odvětil Plugos k vůdcově překvapení v jeho nájezdnickém jazyce, „tě sežere divá zvěř, vyžírko.“ Pro vůdce nebylo horší potupy než urážka na cti.

Bezmyšlenkovitě se na Plugy vrhl v naději, že mu jednou ranou probodne hrud'. Nicméně Plugos byl na podobné výpady zvyklý. Rychle unikl a vši silou praštil vůdce přes záda. Už se mu chystal seknout do krku, když vtom se mu v noze zapíchl šíp. Plugos vykřikl. Popadl na Zemi ležící oštěp a mrštil jím přímo proti lukostřelci, kterému se oštěp zabol v oku, načež spadl do jezera. Vůdce se mezitím vzpamatoval a pohlédl na Plugy. V jeho očích se zableskla škodolibá radost. Plugovi se totiž zničehonic zamotala hlava, vše začal vidět rozmazaně. Udělalo se mu velmi špatně, načež mu z úst začaly samovolně téct sliny. Ruce mu klesly. „No,“ zasmál se vůdce, „teď mi stačí jen počkat.“ Plugos poznal, že ho něco táhne ven z těla, nějaká neviditelná síla. Došlo mu, že byl šíp napuštěný jedem. Avšak jelikož to byl starý cvičený bojovník, dokázal na malý okamžik sebrat všechny své zbývající síly. Přesně ve chvíli, kdy vůdce, zaneprázdněný vlastním smíchem, přestal na malinký čas dávat pozor, Plugos vši silou proťal vůdci hrdlo. Čirá krev vystříkla na Plugovo mokré bílé oblečení. Na jeho obličej plném bolesti se objevil drobný úsměv. Ve vzduchu slyšel zvuky píšťalky, té z Rákosu, té z Bezu i té z ptačí kosti. Jako by líbezně hráli sami duchové lesa. Před tím, než Plugos přestal dýchat, uviděl nad sebou krásnou malou Vlaštovku, která se pohybovala v nápěvu píšťalek. Když bylo po boji, ostatní bojovníci napíchlí vůdcevu hlavu na kůl na viditelné místo u vstupu do jezerní pevnosti, kde by mohla sloužit jako výstraha ostatním přízrakům. Hrdinu Plugy pak přenesli dovnitř a jeho tělo v jiskrné noci, osvětlené nespočtem jasných Hvězd, obřadně a s úctou spálili. Děti a ženy plakaly, ani muži si však nemohli pomoci a slzu neuronit. Především pak ale oslavovali Plugovo hrdinství, přilévají mu do ohně tekutý med a jablka. Ani si nevšimli, že na dřevěných sloupech sedí Jeřábi a že Labutě i v tuto pozdní hodinu neslyšně plují kolem pevnosti.

Když Plugos otevřel oči, uviděl nad sebou jasné modré Nebe. Dlaněmi pod sebou nahmatl svěží zelenou travičku. Potom se nadechl a usmál se. Věděl, že není v žádném nebeském městě, kde by žily různé národy v blahobytu mimo Přírodu, ale že je přímo v Zemi Jablek, kde se nachází nekonečné lesy, křišťálové potůčky plné ryb, políčka a ovocné sady s jablky nesmrtelnosti. Až po nějaké chvíli si všiml, že vedle něj neslyšně stojí ta malá Vlaštovka, která ho se zvědavostí pozorovala. „Děkuji,“ řekl Plugos potichu, „za převoz.“ Vlaštovka odvětila krátkým pípnutím, načež se vznesla a odletěla zase dál. Když se Plugos posadil, uviděl před sebou zlatou zář, která ihned získala podobu muže oděného v bílém oblečení. Na hlavě měl věnec z květů Třezalky a v ruce držel žitný klas. Jeho obličej vypadal vlídně. Plugos vůbec nevěděl, co by měl udělat, jak by měl projevit úctu. „Na srdce světa pořád někdo doráží,“ promluvil vysoký muž nečekaně a s úsměvem, „není kam utéci, ani na jednu ani na druhou stranu. Proto jsou důležití takoví lidé, jako jsi ty.“ Plugos se usmál. Věděl, že ta pravá zábava teprve začíná.

Přemysleia

Sluneční záře prosvítala skrze ohromné koruny Buků a přinášela teplo, jež mělo moc rozproudit krev každého, kdo se nadechl vůně tlejícího dřeva. Horský vánek utichl. Udatný rek Pravomír se postavil před přicházející družinu a takto k jejímu vůdci promluvil: „Stůj, Lesklovlasý, sic tě stihne smrt. Bohové vyjevili svou vůli skrze rychlou Hvězdu, která za setmění spadla z Nebes. Odvrať tedy své blízké, čest bys dnes domů nepřinesl.“ Tu mu však Přemysl Lesklovlasý odvětil: „Vím, že vůli mocných bohů a lesních duchů bych se protivit nemohl, synu udatného obrobijce. Dopustili jste se však křivdy vůči blatskému rodu, jako jejich vyslanec vás žádám o výkupné, ohnivou oběť bohům a posvátné zeleni, neboť jedině tak je možné váš čin napravit. Učiníš-li tak, rod tobě i tvým statným druhům slibuje nastolení míru, volný pohyb na posvátném území, družení se s dívkami o slavnostech Květeny. Jestli však neuposlechněš, pak toto ti řeknu a to se pak i stane: Náš hněv neustane, dokud ti hlavu z těla nesrazíme a duchy předků tak znovu neusmíříme.“ Teplo rozpálilo lidská srdce. Smrt přinesla z temných puklin Hněv, který posedl všechny přítomné a hádky mezi nimi rozdmýchal. Její vůlí bylo vítězství rychlonohého syna obrobijce, vždyť jí kdysi prokázal službu, když zachránil jednu z jejích dívek, jež ji nad jiné ctíla a uprostřed zapadlých bažin oběti přinášela. Obě skupiny se proti sobě pustily jak Vlci rvoucí se o svou kořist. Hněv k sobě poutal běsy a nad míru se činil proti rozvážnosti. Avšak mezitím, v jiných světech, kde skrze Nebesa prostupují vrcholky nejvyšších hor, poklekla půvabná Dívka Květeny před Bouřného Otce a takto k němu promluvila: „Otče, jenž jsi z Ohně zrozený, ty, který bouřemi, hromy a blesky ze světa běsy zaháníš, vyslechni mou naléhavou prosbu. Vždyť blatský rod je mi nad míru milý, ke cti bohů i lidí o léčivé rostliny pečuje a posvátné ohně pod Duby udržuje.“ Bouřný Otec se hrdě postavil před svůj dřevěný dům, kudy prostupovala koruna statného Dubu. Teplo se změnilo v bouři, ohromné kroupy zasypaly statné stromy, jejich větve se pod štípací tíhou ze strany na stranu nakláněly. Bouřný Otec bleskem udeřil přímo tam, kde Smrt s Hněvem pobíhala. Hrom všem přítomným dech vyrazil. Rychlonohý s Lesklovlasým, vyzbrojeným zářivým mečem, se proti sobě postavili tváří v tvář. Blesky šlehalo v jejich očích. Hněv v srdci ustal, neboť ho Bouřný poslal zpět do temných hlubin, které se pod zelenou říší podzemní nacházejí. Děva Květeny předstoupila před Rychlonohého Pravomíra, zjevná toliko jemu, a pravila: „Poslouchej, synu statečného obrobijce. Křivdu svou velikou teď napravit, neboť Dědeček Pravdy Vid, Otec Nebeskozářivý, nemá rád ty, co porušují dané přísahy. Proto splň, co bylo ti určeno: Přines výkupné veliké výše, zrno a dobytek, ohnivou oběť bohům a posvátné zeleni, neboť jedině tak je možné váš čin napravit.“ Po těchto slovech zmizela v dechu starého stromoví. Tu Rychlonohý ruce do výšin povznese, bitevní vřava utichne. Rychlonohý promluvil: „Lesklovlasý synu Mocného Vida, slunečního Hrdiny, slibuji zrno i dobytek blatskému rodu dát, ohnivou oběť bohům a posvátné zeleni přinést. Před bohy, Nebeskozářivým, Bouřným, Slunečním i Lesůpánem s černým Koněm toto slavnostně slibuji, přísahu svou dodržím a hněv bohů usmířím, jinak ať mě můj rod odmítne a Země Matka nepřijme. Napijme se teď spolu tekutého medu, nejlepšího Býka obětujme a svatě pozřeme.“ Rychlonohý sám pak ze všech nejvíce hleděl slib svůj uskutečnit a za dobře s Lesklovlasým znovu býti. Medoviny se z rohů napili, o žaludový chléb se podělili, hrách a zrno Ohni, Vodě a kvetoucí zeleni obětovali ke cti bohům a lesním duchům.

Lúbelon

„A teď ti povím něco, co se přihodilo mně,“ řekl Margewid s úsměvem.

Onehdy mě žena pěkně vystrojila, učesala mi vlasy, namazala knír a vyslala mě s vakem plným nazdobených jablek a ořechů do Posvátných skal. Celou cestu jsem si broukal veselou písničku, neboť byl opravdu krásný den. Prošel jsem lužními lesy, kolem drolicích skal, až jsem došel na místo, odkud jsem v dále v údolí mohl pozorovat vlčí smečku. Duchové mi cestou pěkně zamotávali hlavu, takže jsem věděl, že se se mnou chtějí spojit a popovídat si. Nu tak jsem vyšel ke kamennému stolu, připravil obětinu a pustil se do zařívání. Žena mě předtím nechala několik dní hladovět. Mohl jsem jíst jen divně chutnající placky a pít hořké bylinné nálevy, abych ony duchy slyšel jasně a zřetelně. A to se také stalo. Promluvil ke mně medový hlas, který mi pravil, abych druhý den vyrazil do vindské vesnice na pomezí jiných světů, tam na tu horu, odkud je vidět údolí táhnoucí se do nekonečných dálek. Znal jsem to místo, ale zdaleka to nebyla jen vindská vesnice. Byl to ohromný prostor a žili tam i moji příbuzní a můj bratranec *Aidán*. Když se onen hlas ujistil, že jsem jeho příkazu porozuměl a že jsem věděl, kam se mám co nejrychleji vypravit, zmizel v mlze mezi stromovím. Začalo mrholit. Povzdychl jsem si a vyrazil dále, rozhodně jsem neměl v úmyslu Slunečnímu Hrdinovi, nebo jak mu říkáš Mocnému Vidovi, odporovat, neboť jsem velmi dobře věděl, že ten hlas patřil jemu. Cesta byla daleká a vedla přes kopce a rokle, hory, doly, černý les. Nálada se mi cestou pěkně zkazila. Těšil jsem se na vyhlášenou vindskou pohostinnost, na jejich mohyly a pohřebiště, kde v tuto pozdní dobu v roce pořádali různé oslavy a hry. Především jsem se ale těšil na svého bratrance, který za hvězdným třpytem prozářených nocí dohlížel na těžbu stříbra v nedalekých lesích. Cestou jsem si na chvíli odpočinul, ale nakonec jsem se rozhodl pokračovat dále a raději na nic nemyslet. Když jsem se dostal k úpatí oné hory, šel jsem dokola, aniž bych si všímal pracujících lidí či strážců, na žádné otázky jsem neodpovídal, jak jsem byl nabručený z toho věčného mrholení a mlhy, skrz kterou nebylo vůbec nic vidět. Záškodný úsměv mi pak vykouzlil až můj synovec *Lergo*, který mi s očividným nadšením vyběhl vstříc. Byl jsem si jistý, že jednoho dne z něj vyroste silný mládenec. Když mě chytil za ruku a já se rozhlídl po okolí, zpozoroval jsem v dále *Aidána*. Byl jsem rád, že na tomto místě žijí spřízněné národy spolu, protože mezi nimi každý cizinec rychle vynikl. A jeden takový dorazil chvíli přede mnou, takže byl středem pozornosti všech, hlavně strážců. Byl to jeden z Uhlovlasých, který svůj původ zřejmě neodvozoval od řeky *Dánu* jako já. Alespoň mu bylo trochu rozumět. Když jsem se pozdravil s *Aidánem*, zeptal jsem se: „Co tady chce tenhle?“ A hodil jsem okem po tom cizinci. „Nevím,“ řekl zaražený *Aidán*, „vím jen, že nepřijel kvůli obchodu.“ Mlaskl jsem pusou. „Proč jsi přišel?“ zeptal se bratranec. „Nejsem si jistý,“ odvětil jsem po pravdě, „k ženě v noci promluvil Měsíc, který jí řekl, ať mě vyšle do Posvátných skal. Ona tyhle věci bere hrozně vážně a já zrovna neměl nic lepšího na práci. Hlavy nepřátel jsem obětoval, zbroj vyměnil za medovinu, takže pohodička, nic jsem nenamítal a vydal jsem se tam navázat spojení. No a přímo sem mě povolal *Lúbelon*.“ V tu chvíli ten podivný cizinec zpozorněl. „Lugusbelenus?“ zeptal se mě udiveně. „Jo, jo,“ řekl jsem nevrle, „Lugoš Belonoš, ty zaostalč-oš. Nemám rád, když na mě někdo mluví, aniž by se představil.“ Cizinec neodpověděl. „Na toho se vykašli,“ řekl známý hlas jednoho mého dalšího příbuzného, „je to prý cestovatel, co zaznamenává různé věci.“ Ušklíbl jsem se. „Rád tě vidím,“ dodal s úsměvem, „*Marge!*“ V tu chvíli jsem se otočil a pohlédl mému dědečkovi do očí. „Je mi ctí,“ odvětil jsem překvapeně, „nevěděl jsem, že tu bydlíš.“ „Zrovna jsem přijel,“ odpověděl můj cílý děd, „*Beli Lú* mě sem také zavola, vlastně kvůli mně jsi tu.“ Rozesmál se. Najednou se rozpršelo, a tak jsme se všichni museli urychleně schovat k mému bratrancovi domů. Když jsme se posadili na teplé kožešiny, *Aidánova* manželka *Ena* nám všem přinesla horký kopřivový nálev. Ani jsme se nestačili ohřát, když ke mně přiběhl umáčený *Lergo*, který mi během několika okamžiků převyprávěl snad celý svůj dosavadní mladý život. Dědeček se na nás oba stále smutně usmíval. „Co se děje?“ zeptal jsem se nakonec poněkud vážně dědečka, zatímco se

Lergo rozhodl zkoušet pevnost mého kníru. „Za pár dní zemřu,“ odpověděl dědeček okamžitě a bez delšího napínání, „*Lúbelon* chce, abych do jiných světů odešel z tohoto místa. *Kornonos* a předkové mě už dlouho čekají, ale nemohl jsem odejít dříve, než jsem Slunečnímu Hrdinovi splatil svůj dluh daleko na Severu, kde stromy roní jantar jako slzy do moře. Měl jsem je po dvanáct měsíců a dvanáct nocí ochraňovat a vyhnat každého, kdo by se jich chtěl jen dotknout. Ale teď už je dluh splacen.“ Bedlivě jsem dědečka poslouchal. „A proč jsi to všechno musel dělat?“ zeptal jsem se zvědavě. „Protože,“ povzdechl si dědeček, „jsem zamlada ty malé kamínky rozdával ve velkém každému, kdo byl ochotný za ně zaplatit. Bral jsem je bez obětiny. Porušil jsem dávný zákon a neuvědomoval jsem si to. Ale dost už o mně. Důležití jste vy.“ „My?“ zeptal jsem se s *Aidánem* jednohlasně. „Ano,“ usmál se dědeček, „*Lúbelon* mi splnil poslední přání, přivedl mi vás. Chtěl bych, abyste na mě, svého dědečka, a své předky vzpomínali s úctou, abyste se je snažili pochopit a dokázali ocenit to, co vám odkázali.“ Na chvíli se pozastavil. „Avšak pamatujte,“ pokračoval, zatímco upřeně sledoval *Lerga*, „že to nejdůležitější jsou pro vás vaše vlastní děti. Koloběh se otáčí a z předků se stávají potomci. Naučte je způsobům, odkažte jim zdravou krajinu, co nejméně rodových kleteb, co nejvíce odvahy a přímosti. Nehleďte jen do časů minulých, ale hlavně na své děti a jejich děti. Slíbíte mi to?“ Všichni, co jsme se v tom domě sešli, jsme jednohlasně učinili slib. Dědeček se usmál, načež pomaličku odešel do nedalekého lesíka, kde měli Vindové své pohřebiště. V noci jsme všichni uviděli padající Hvězdu, Sova zahoukala a druhý den jsme pomocí oslav a obřadů pomohli dědečkovi odejít do jiných světů. Nikdy na jeho slova nezapomenu. Nikdy. Pamatuj si to i ty, až budeš mít děti. Víím, že je Mlada těhotná a že bude mít zdravého syna, proto ti tuhle příhodu říkám teď, Lado. Správná výchova dětí rozhodně není nic jednoduchého.

Árjovista

Říká se, že je zrodilo samo ledové moře, z něhož povstal ohnivý drak v podobě hořící dřevěné lodi. V té době připomínali spíše obry než lidi, jejich otcem byl spíš zmatek než moudrost kořenů nejvyšších stromů, sahajících od nejhlubší jámy po nejvyšší vrchol zasněžených hor. Starci tvrdí, že se pak spojili s krvelačnými duchy bažin, jejichž dědictvím je olšovým dřevem zbarvený vlas, nepoddajná šílenost, která může udeřit bez varování. A také udeřila. Náš ústup připomínal pád do jeskynní temnoty, neznal žádných mezí. Kořist byla jejich heslem, neboť jakožto dříve utlačovaní teď sami utlačovali. A utlačovali nevinné. Sotva Přízraky na Koních z jižních svahů přestali dorážet, přihnali se oni. Po lidech mluvících řečí předků už nebylo stopy, zdálo se, že jsou všude jen a jen oni – a my pod jejich nadvládou. Na to všechno Vidivoja myslel, když se skrze koruny hustého lesa podíval na noční Oblohu, kde spatřil srpek dorůstajícího Měsíce. „Dvakrát ses znovuzrodil,“ řekl si pro sebe, „a já jsem stále na cestě. Kolikrát už jsem tu vlastně byl?“ Vidivoja si nemohl vzpomenout, neboť tu znal každý potůček, každou rokli a každý kopec. Už je tomu dlouho, kdy se rozhodl obětovat pro svůj lid a pro své nejbližší, pro všechny, kdo nechtěli podlehnout. Přinášel zprávy, to byl jeho úkol. Také zboží a jídlo, neboť veškeré obchodní cesty byly odříznuty a pod dohledem nepřítele. Občas převedl i nějakého jiného odbojáře či uprchlíka. Věděl, že to celé bylo nadmíru nebezpečné. Věděl, že ho kdykoli mohou zradit spojenci z řad nepřítele, kterým srdce nezkamenělo. Věděl to. Přesto však vytrval a rozhodl se jít i tentokrát. Nevěděl však, že nyní to byla jeho poslední cesta. Ozvalo se známé zapískání. Vidivoja se zastavil a jako obvykle na Zem pomalu položil svůj vak. „Věci se změnily,“ promluvil povědomý hlas jazykem cizinců, „už ti nemohu dále pomáhat.“ Vidivojovi se rozbušilo srdce, tělo pokleslo. Zpoza stromu vyšel muž s mečem a štítem. V obličeji měl smutek. „Nic proti tobě nemám,“ pokračoval muž s povzdechem, „ale teď nám velí vůdce Švábů. Když se o tobě dozvěděl, tak ...“ „Tak?“ zeptal se Vidivoja odevzdaně. „Poručil,“ pozvedl muž hlavu, „aby byli všichni tobě podobní zajati a předvedeni k výslechu.“ „Takže je to pravda,“ řekl potichu Vidivoja a nadechl se čerstvého vzduchu, „kouzelník Árjovista získal všechnu moc. I tobě se asi líbilo, když ti válečníci tvého národa mávali a říkali, že jsi něco více než ostatní, že jsi všem nadřazený.“ Povzdechl si. Pak pokračoval: „A co ti, co mluvili řečmi předků?“ „Myslíš Valar?“ zeptal se muž, který se mimochodem jmenoval Framtan, „zvláštní, jak jim říkáš. Už jsem si zvykl, že vy říkáte cizinci nám, my zase jim. Valar ... však víš, jak to bylo.“ Framtan se posadil na měkkou mechovou podestýlku. Vidivoja před něj. Zpoza stromů začali vycházet další skrytí válečníci. „Mezi lidmi Valar vypukly neshody,“ navázal Framtan, „a když říkám neshody, tak myslím boj na život a na smrt. Jedni si pozvali Šváby, aby jim pomohli a ti si pozvali nás. Jenže Árjovista Valar podvedl. Jen co boje skončily, Árjovista se obrátil proti svým spojencům z řad Valar, že prý jsou nečisté krve, která nikdy nic nedokázala, a je třeba je nadobro zničit. Hodně závidí říši a jejich vůdci Kaiserovi, ale Valar nesnáší.“ Vidivoja se podíval na třpytící se Hvězdy. Napůl smířen se svým osudem, napůl prosíce o ochranu bohů, pomalu zavřel oči.

Druhý den ráno, když vysvitlo Slunce, byl Vidivoja předveden před shromáždění několika stovek bojovníků. Z druhé strany planiny přistupoval zhruba stejný počet lidí v lesklé zbroji s chvástajícím se vojevůdcem na Koně. Byli však ještě daleko. Vidivoja rozeznal Árjovistův hlas, jeho občasné zachrchlání, jeho ráznost a hlasitost. Chránily ho nepěkné síly, které však v sobě měly moc. Po každé jeho větě všichni přítomní hlasitě zakřičeli, načež začali tlouct zbraněmi do svých dřevěných štítů. Árjovista stál uprostřed nich, když k němu byl Vidivoja ve své dlouhé tunice předveden. „Kdo je tohle?“ zeptal se nahlas. Válečníci zaduněli. Framtan neodpověděl, protože poznal, že bojovníci z druhé strany louky již dorazili ke kopci uprostřed, na jehož vrcholk vystoupal jejich chvástající se velitel jménem Kaiser. Než však dosáhl vrcholku, ještě jednou se obrátil ke svému služebníkov: „Nemá naprosto žádné způsoby, pochybuju, že se mně, Kaiserovi, podaří něco vyjednat. Naštěstí je prudký a bezhlavý ve svém dobývání.“ Kaiser totíž zásadně nemluvil v první osobě. Z druhé strany

kopce přicházel Árjovista. „Snažil se mě vyprovokovat,“ zabrumlal si pro sebe, „já mu vštípím pravou morálku. Když se mi podaří získat jeho hlavu, ovládnou celý svět!“ Vidivoja neviděl, co se dělo dále. Slyšel jen povídání, občas zvýšený hlas. Rusovlasý Árjovista a Kaisaro popili medovinu míru, kolem pahorku tancovali duchové zemřelých. Mluvení a mluvení. Něco nešlo úplně podle plánu, protože se zničehonic spustil povyk. Netrvalo dlouho a Árjovista se opět zjevil mezi svými věrnými. Jeho obličej byl rudý, v očích mu planul nepřírozený plamen. „Ne, ne, ne!“ začal křičet, zatímco jak malé dítě tloukl rukou do stromu. Vidivoja si všiml, že má na hřbetech dlaní černě vypíchané nebo vyšité nějaké znaky. „Já mu ukážu, praseti,“ pokračoval Árjovista, „snažil jsem se být slušný. Vůbec nechápe, že jsem čestně zvolený představitel, váš vůdce do zářivé budoucnosti, že jsem byl vyvolen z řad tisíců nadán mocí, prozíravostí a tajemnou silou. Ale teď uvidí.“ Árjovista se se škodolibým úsměškem obrátil směrem k Vidivojovi. „Nalákám ho do pasti,“ dodal nakonec, zatímco se k Vidivojovi přibližoval. Všichni kolem stáli jako zaražení. Árjovista popotáhl nosem, načež obratně Vidivojovi plivl přímo do tváře. „Tohle Vinda vyslechneme pak,“ dodal, „napřed si to musíme vyřídit s tím jižanským zjevem. Mám plán.“

Další den pochodoval Kaisaro ve své pevnosti. Byl smutný. Do pasti totiž nepadl on, ale jeho velmi dobrý přítel. Kaisaro nevěděl, že není mrtvý, nýbrž že ho Árjovista jen nechal spoutat a umístit vedle Vidivojy. „Nechápu,“ řekl najednou Kaisarův pobočník, „proč jsou tak zarputilí. Vždyť jim chceme zlepšit životní úroveň – dobře, něco zabrat, něco vytěžit. Ale pomazat se olivovým olejem a mít řeku pod záchodem je přeci prioritou s velkým P, ne?“ Kaisaro si povzdychl. „To neříkej Kaisarovi,“ řekl potichu, „ale těm barbarům.“ Najednou se zastavil. Došlo mu, že Árjovistův plán určitě nezahrnoval pouze nalákání do pasti, nýbrž i bleskurychlé obležení pevnosti, kdy Árjovista zajistě využije svou dvojnásobnou přesilu. A měl pravdu. Události následujících dnů se seběhly velmi rychle, ani různé podoby obrany, ani smírčí oběti bohům nepomohly. Pevnost byla obležena, přísun zásob a obchodních styků pozastaven. Árjovista předvedl to, co jemu podobní rádi prováděli ostatním národům. Kaisaro věděl, že bude muset ukázat svůj um, využít momentu překvapení a své bojové obratnosti. Rozhodně se nechtěl nechat vyhladovět. „Nejlepší obranou je útok,“ řekl si nakonec pro sebe.

Árjovista mezitím oslavoval, děkoval bohům a různým dalším bytostem za pomoc. Měl velmi dobrou náladu. Vždyť byl v přesile, na všech stranách neohroženě vyhrával. Myslel si, že mu po vyrabování pevnosti bude patřit celý širý svět. Jeho kouzlo se zdálo být tím nejsilnějším. Avšak netrvalo dlouho a tvář se mu zakřivila nepřírodným úsměvem. Teď se mohl začít věnovat jiným záležitostem. Vstal a zamířil směrem k zajatcům, mezi nimiž byl i Vidivoja. Čas se zpomalil. Vidivoja myslel na svou rodinu, na svůj kraj, na svůj lid. V hlavě se mu ozval medový hlas. „Udělal jsi pro ně vše, co bylo v tvých silách,“ spustil hlas tajemně, „díky tvé odvaze se dnes večer sejdeme. Neucítíš už žádnou bolest.“ Vidivojovi se zpomalil tep, nějaká neviditelná starostlivá síla ho zbavila veškerého citu. Necítil, jak ho válečníci prudce popadli, neviděl nástroje, které na něj byly připraveny. Neslyšel příkaz, aby prozradil, s kým spolupracoval, kdo je velitelem jeho skupiny. Árjovistu viděl jakoby z dálky, jako by byl na pomezí jiného světa. Nějací divotvorní duchové, kteří se kolem Árjovisty drželi, se snažili ke vzdálenému Vidivojovi proniknout, ale zlatá sluneční záře je zastavila. Neviděl své rozdrásané tělo. Neslyšel Árjovistův příkaz: „Návrat nežádoucí!“ Poslední, co Vidivoja spatřil, byl hluboký les, v němž se jako ohromná tlama nacházela kamenitá prohlubeň.

Framtan seděl už druhý den jako zaražený na opačné straně lesa. V dále viděl Kaisarův postup, jak spořádaně postupoval proti Árjovistovi. Kaisaro byl mnohem zkušenější. Poslal jako drtivou sílu několik oddílů, za nimiž byla okamžitě připravena záloha. Útočil nalevo, napravo, ničil vozy a dočasné přístřešky. Kaisaro byl stejně nemilosrdný jako Árjovista, nešetřil ani rodiny s dětmi. Vše se seběhlo tak rychle, že i Árjovistovi duchové zmizeli pod drtivou silou božstev jižního moře. Ti vylekali i

Árjovistu, který, ač nebyl zbabělec a zaprodanec, upustil svůj štít a v zoufalém útěku přeplaval řeku na druhou stranu přímo k místu, kde seděl Framtan. Ten už měl dost Árjovistovy nadvlády, jeho pochybných ideálů. Ve své hlavě viděl dvě velmoci, které vládou světu. Rozhodl se zvolit si ze svého pohledu menší zlo. „Do útoku!“ volal prchající Árjovista, „co tam tak sedíš? Copak nechceš mít vlastní říši? Krvezrádče! Zbabělče!!“ Framtan se postavil. V jeho očích se leskla odvaha. „Alespoň mám stále štít a zbraň,“ řekl klidně a chladně. Árjovista zbledl. Vítr zašuměl v korunách vysokých stromů. Framtan pokračoval: „To ty jsi nás do tohoto šílenství dostal, všechny jsi nás ovládl, ty i ti tvoji soukmenovci! Vůbec jsem ti neměl Vidivoju přivést, jdi ke všem bésům!“ Framtan se bezhlavě vrhl proti Árjovistovi, který se včas stihl dát na útěk. Když to viděli ostatní, zastavili se. Švábi prchali za Árjovistou, zatímco ostatní cizinci se proti nim obrátili. „Všechno je to vaše vina!“ volali a rozhodně svůj hněv neskrývali. Švábi před nimi prchali za hory a doly, za kopce a údolí, až se nakonec zastavili uprostřed toho nejhlubšího a nejtemnějšího lesa. Sice netrvalo dlouho a nabrali nové síly a spojení, nicméně tato událost v nich přeci jen zanechala hlubokou ránu. Mnozí z nich zapomněli na Árjovistovo učení a nechtěli s ním mít nic společného, stejně jako s kýmkoli, kdo způsobil jejich potupu, včetně Vindů. Proto si dejte pozor, budete-li k nim dnes cestovat. Pokud odhalí váš původ, nazvou vás pradávným jménem a plivnou na vás.

Když se později události ve vzdálených končinách Vindů na nějaký čas uklidnily, rozhodli se Vidivojovi příbuzní najít jeho tělo nebo alespoň nějaké zmínky o tom, co se s ním stalo. Nakonec po mnoha létech narazili na Framtana, který všechny vřele přivítal a jako Kaisarův známý jim nabídl to nejlepší víno, jaké na světě bylo. Avšak Vindy zajímal pouze Vidivojův příběh, který jim Framtan s radostí pověděl tak, jak si ho pamatoval. Nakonec se se slzou v očích vydali hledat Vidivojovo tělo, což se jim sice nepovedlo, ale přesto však byli rádi, že mohli znát jeho osud a statečnou smrt. Doma se pak jeho příběh stal vzpruhou pro budoucí potomky, kteří se dokázali z náruče nepřítele vymanit a využít všech dostupných prostředků k jeho zatlačení.

Zpěv o Rozrazilovi

Jednou seděl Miro se všemi svými věrnými bojovníky u jezírka, na jehož hladině se odrážely kmeny vysokých Borovic, Buků a šumících Bříz. Čekal na příchod vladyky Rozrazil, který se místo boje rozhodl s Trnkovým rodem vyjednat mír. „Příliš dlouho to trvá,“ pravil Miro s povzdechem, „neměli bychom tam jít?“ Bojovníci si přestali prohlížet své lesknoucí se meče. Jejich tváře zvažněly. I když viděli, jak Rozrazil sám jako Vlk ženoucí se skrze stádo Ovcí dokázal rozdrtit zmatenou jízdu obrů, přeci jen se báli, aby nespádl do nějaké léčky. Vždy, když zafoukal další poryv Větru, jejich neklid sílil a sílil. Mnozí z nich byli kvetoucí mladíci, kteří překypovali odvahou, smělostí a důvtipem. Někteří z nich začali pochodovat sem a tam. Slunce již sestupovalo, když tu najednou všichni uslyšeli praskání suchých větviček. Náhlý studený Vítr osvěžil jejich tváře, stromy se nakláněly a šeptaly mezi sebou. Záblesk. Rozrazil se volným krokem dostal přímo před ně. Miro rychle vstal. „Mír?“ zeptal se prostě. „Mír,“ odpověděl Rozrazil s úsměvem. V tu chvíli si všichni uvědomili, že tam Rozrazil není sám, nýbrž že přišel s krásnou usměvavou dívkou, jejíž bílý šat odhaloval ladné křivky. Miro se na ni pořádně podíval, načež ho ihned zarazil zlatě zdobený náramek, který měla dívka na ruce. Obrátil oči v sloup. Rozrazil to zpozoroval. „Je to nutné,“ pronesl vlídně směrem k Mirovi, „Trnkový rod je významný, jediné skrze manželství mě uznají za vladyku v této době, kterou jsem vám pomohl přijít z vůle bohů vyřešit.“ Miro mlaskl pusou. „Ale další žena?“ promluvil vážně, „předpokládám, že také budou chtít potomka.“ Rozrazil neodpověděl, myšlenky se mu totiž ubíhaly naprosto jiným směrem. Zavřel oči. Viděl příběh, kdy malý Rozrazil s jemně modrými kvítky seděl na sněmu s Bílými řekami, s Červenou řekou a ostatními, uprostřed nichž v zamyšlení chodil sluneční Mocný Vid. „V srdci světa,“ pravil Vid, „musí Vindové přetrvat, musí se ujmout míst, se kterými jsou spojeni.“ ... „Vyrážíme,“ pravil Rozrazil, „směrem k osadě, Městu Volů, a to hned.“ Bojovníci se protáhli, nadechli a vyrazili skrze hluboké lesy plné zvěře a nejrůznějších rostlin. Všude vládla divočina, rovinatá krajina se počala vlnit. Za hory, za doly, za rokle a za řeky způsobem, jakým se přesunují Vindové. Rozrazil šel v čele, znal každou cestičku, každé zákoutí nekonečných hvozdů, neboť duchové sami mu ukazovali cestu, sami mu ustupovali z cesty.

Netrvalo dlouho a ladná dívka začala být unavená. Když to Miro, vzdálený potomek Lesklovlasého Přemysla, zpozoroval, dívku popadl a vzal ji na svá záda. Zátěž mu nepůsobila žádné větší potíže, neboť byl plný bujaré síly. Šli dnem i nocí, potkávali další družiny, které se k nim přidaly. Bojovali s obry i s cizinci, kteří se rozhodli proniknout dále do srdce světa, ničit a rabovat. Když procházeli skrze potok, dívčin pomalu narůstající neklid se plně projevil v rozproušené vodě, která jí zmáčela šat. „I tento potok,“ pravila směrem k Rozrazilovi, „je vtíravější než ty, mocný pane.“ Rozrazil se zastavil. „Pravdu díš,“ odpověděl. Bezmyšlenkovitě popadl dívku a společně odešli hlouběji do lesního podrostu, kde stvrдили své manželství. Do osady to už nebylo daleko. ... „Snažili se je vyhnat,“ pravil Vid, „tolik národů se je snažilo zničit, tolik nepřátel ve vlastních řadách. Hněv náš už tito nepřátelé pocítili, je načase upevnit řád.“ ... „To ne!“ vykřikl Miro, „vidíte je!“ Osadu obléhala skupina cizinců, která se za temné noci vynořila z lesa. Nyní již svítalo. „Podívejte!“ zakřičel jeden z cizinců ve svém jazyce, „to je on! Ve jménu boha, ve jménu pravé víry ho zabijte a čest si tak zasloužíte! Vždyť nikdo z nich není o nic lepší než divoký Pes!“ Rozrazil byl na tato oslovení zvyklý, a to i přes to, že ho velmi mrzela. Cizinci tak totiž neříkali jen Rozrazilovi jako člověkov, ale i jako té rostlince, a potažmo všem rostlinám, které rostly v srdci světa. Byly pro ně jen plevel, který je třeba spálit, zničit, otrávit. ... „Musíme tomu zabránit,“ promluvil Vid se slzami v očích, „jenže lidé jsou slabí. Budou poslouchat pouštní ďasy probuzené v hlubinách hrobek a o Slunce už nebudou jevit zájem, ani o vás ostatní, co jste se tu dnes sešli.“ ... Rozrazil se smutně pousmál. Vytáhl meč, kterým na cizince namířil. Nic neřekl, nevydal žádný příkaz. Chvilu ticha. Čas se zpomalil. Netrvalo dlouho a ohromný zlatý záblesk vyšlehl z Rozrazilova meče. Tak ohromný, že se cizinci, na které mířil, začali svíjet v plamenech.

Přesně jako ta rostlinka, která v žilách rozráží veškeré jedy na malinkaté kousíčky, aby krev mohla volně a zdravě proudit, tak i Rozrazil v lidské podobě stiskl pěst, načež zapálení cizinci vyletěli do vzduchu – rozprskli se na všechny strany. Stále se svíjeli bolestí. Miro se plácl přes tvář, vůbec nemohl uvěřit svým očím. „*Samole kroke,*“ promluvil najednou tajemný hlas vznášející se vzduchem, „prudký Rozrazil.“ Nikdo z přítomných nevypadal na to, že by cokoli z toho chápal. Zbývající cizinci se rozutekli dříve, než se Miro proti nim vůbec rozhodl vyrazit. Plameny už dávno zmizely, ani domy, ani žádný ze stromů jimi nebyly poškozeny. Rozrazil pak sám svým mečem vetřelce dorazil, načež se všichni bojovníci vydali nabrat síly do osady.

Dlouho se o této příhodě mezi lidmi mluvilo, vyprávělo a zpívalo. Každý si k ní něco přidal, někdo jiný zase odebral. Avšak jádro příběhu, v němž se projevuje sláva statečných předků, hrdinů a jiných přírodních obyvatel, kteří se rozhodli lidem pomoci, je nesmrtelné. Pamatujme si, kdo jsme, odkud pocházíme a kam se nakonec opět vrátíme. Vždyť kdo z vás, kdo se narodil v naší dřívě lesnaté krajině, by chtěl skončit v hlubokých hrobkách uprostřed pouště? Nebylo by lepší se vrátit ke svým vlastním předkům, do hlubin nekonečných hvozdů, do dřevěných městeček s hojností jídla, pití a medoviny? Nebylo by lepší stát po boku Rozrazila a jiných, kterým jsme si bohužel navykli říkat plevel a jako bezectní zabijáci je trávit v našich zahradách? Nebylo by lepší konečně přijmout odpovědnost? Rozhodnutí je jen na vás. Nikdo jiný ho za vás neudělá.

Ztracené jablko

„Teď já!“ zastavil Margeho Lado, „to budeš koukat, jaký barvitý život mám!“

Jednoho krásného letního rána Lado v době, kdy byl ještě docela malinkatý chlapec, našel na rozlehlém pařezu uprostřed lesa krásné červenožluté jablíčko. Bylo tak veliké a šťavnaté, že se z toho malému Ladovi málem zamotala hlava. Podívoval se, kde jen se tam to podivné jablíčko vzalo. Všude byla cítit vůně statných Borovic a mnohých hub, které pokrývaly lesní podestýlku. Malý Lado měl své hnědé vlasy převázané koženým provázkem, i když to zatím vůbec nebylo nutné, jelikož mu vlasy od postřižin ještě pořádně nedorostly na původní délku. Nakonec se Lado vzpamatoval a s vděčností jablíčko z pařezu sebral, načež se ani neohlížel a odpelášil rovnou do svého domečku ve vesnici, která se nacházela na úbočí mírného horského kopečku. Jeho maminka nebyla doma, a tak se Lado rozhodl, že si zatím jablíčko bezpečně odloží na kamennou pec a půjde ji vyhledat. Nakonec ji našel poblíž bukového lesa a s dětským nadšením ji za ruku odtáhl zpět do domečku. Když jeho maminka viděla, jak mu zářily oči, tajemné jablíčko ji také začalo zajímat. Avšak jakmile oba dorazili k peci, spatřili, že jablíčko zmizelo. Lado se vylekal a zoufale se začal rozhlížet po místnosti, jestli se náhodou to pěkné jablíčko někam nezakutálelo. Po chvíli snažení se Lado posadil na Zem, načež si položil dlaně přes obličej. Když jeho maminka viděla, jak se její syn trápí, poradila mu, aby se pořádně rozhlédl kolem, jestli by nenašel stopy, které po sobě možná zloděj zanechal. Lado poslechl. Po čtyřech se začal plížit po místnosti a hledat stopy. Avšak ani po několika pokusech žádnou stopu nenašel. Rozhodl se proto vzít na lůžku se válející lískový proutek a najít zloděje pomocí něj. Ať už byl skutečně hnán vnuknutím nebo jen dětskou zbrklostí, nakonec mu přeci jen proutek začal udávat směr. Lado vyšel z domu, vyběhl na kopec za vesnicí, načež seběhl po jeho zelenající se straně. Jakmile došel na prašnou cestičku, znovu seběhl dolů až k šípkovým keřům, u nichž v hrubém oděvu odpočívala vesnická babička. Malý Lado ji svým zběsilým příletem vytrhl z klidného spánku. Pohodil hlavou a upřel na babičku svůj tmavozelený pohled, který by dokázal propíchnout snad i tu nejtvrďší skálu. Když si babička vyslechla, co se chlapci přihodilo, zhluboka se nadechla a vlídně mu pověděla, že se takové podivné věci občas stávají i dospělým. Bojovníci to prý zažívají skoro pořád, zvláště ti, kteří se cvičí v lukostřelbě uprostřed lesních hlubin. Ve světle slunečních paprsků se mihnou jestřábí křídla právě ve chvíli, kdy bojovník tím směrem zamíří. Vystřelený šíp zničehonic zmizí a není nikde k nalezení, i kdyby to místo pak někdo pročesal skrz naskrz. Správný obřad, správný čas, správné místo způsobí, že něco projde skrze šípkový keř, ať už na jednu nebo na druhou stranu. Lado už byl z toho vysvětlování poněkud nevrlý, díky čemuž zrudl jako to jablíčko, které našel. Babička se při pohledu na něj a jeho roztomilou tvářičku rozesmála. Nakonec mu pověděla, že skřítkové, kterým to kouzelné jablíčko ve skutečnosti patří, jsou ochotní mu ho předat, pokud dokáže najít rostlinku z čisté léčivé sluneční síly, která sama představuje jablíčka na pevné Zemi. Lado zamrkal očima, protože mu z počátku tato zvláštní hádanka vůbec nedávala smysl. Potom babičce poděkoval a jen tak, bez nějakého úmyslu, se pomaličku vydal směrem k poli. Celou cestu přemýšlel nad tím, co bylo myšleno tou hádankou. Když však najednou ucítil sladkou, skoro až jablečnou vůni kvetoucího Heřmánku a ve světle slunečních paprsků spatřil jeho žlutobílé hlavičky, celý se rozzářil. Opatrně k rostlince přišel, načež se pořádně podíval mezi její husté stonky. Jaké bylo jeho překvapení, když tam najednou skutečně uviděl zářit to prapodivné červenožluté jablíčko. Lado měl takovou radost, že svým vysokým hláskem vykřikl na celou vesnici. Potom jablíčko opatrně vzal, nezapomněl poděkovat skřítkům a vyrazil zpět na cestičku, která se táhla na kopečku nad šípkovými keři. Rozhodl se, že už jablíčko nepustí z ruky. Byl tak nadšený a spokojený, že si začal zpívat písničky, které ho naučila jeho maminka, když ještě ani pořádně neuměl mluvit. Slunce svítilo na chlapcův obličej. Lado si prvně ani nevšiml, že směrem od lesa přichází tři lidé. Jeden z nich byl statný mladík Jaro, který malého Lada cvičil v boji s mečem a lukem. Jeho tvář byla vážná. V náručí nesl malou holčičku, která ho se slzami

v očích objímala kolem krku. Netrvalo dlouho a Lado poznal, že je to Mlada, která si s ním a s ostatními dětmi často hrála, i když byla o pár let mladší než Lado. Za Jarem pak za sebou šli dva mladíci, kteří na dřevěných nosítkách ze stromových klád nesli něco velkého, co bylo ze všech stran překryto zakrváceným oblečením, aby nikdo nepoznal, co to bylo. Všichni se tvářili vážně a smutně, avšak zároveň mužně a silně, neboť v tomto čase si každý správný muž, který má být pro ostatní oporou, nesmí dovolit ani jedinou slzičku. Když Jaro s Mladou v náručí přišel k Ladovi, udělal takový výraz v obličeji, že malého Lada ani nenapadlo se ptát, co se vlastně stalo. S upřímným dětským leskem v očích se nakonec rozhodl, že bez jediného slova Mladě dá to kouzelné jablíčko, aby ji utěšil a vykouzlil úsměv na tváři, ať se stalo, co se stalo. Natáhl svou malou ručičku, která pomalu nedosahovala ani k Jarově hrudi. Jaro jablíčko se stále vážným výrazem vzal a předal ho Mladě, která ho jen rychle jako blesk popadla, načež opět přitiskla svůj obličej k Jarovu rameni. Vítr hladil po tvářích. Jaro se na Lada malinko usmál, načež následován ostatními mladíky pokračoval dále na náves, kde se už začali shromažďovat zvědaví vesničané. Lada popravdě ani nezajímalo, co se vlastně stalo, proto se okamžitě rozběhl zpět do svého domečku, popadl krásnou vyřezávanou dřevěnou píšťalku a vyrazil směrem k potůčku, který se líně plazil podél bukového lesa. Malý Lado se posadil na mokrou travnatou Zem a zalit teplým slunečním světlem spustil veselou písničku, která se nesla až za hory a doly k uším těch, kteří pro něj připravili ten zvláštní dáreček.

Jak malý Lado vařil mýdlo

Jednou šel Lado hlubokým lesem, kde se na listech a jehličích stromoví odrážely zlaté sluneční paprsky. V té době mu zdaleka nebylo ani deset lét, proto si mohl dovolit vesele poskakovat, schovávat se za keře a hrát si na statného hrdinu. V drobném bílém oblečení, v bílých dětských nohavicích, s Iněným červeným páskem kolem pasu a se zeleným zábleskem v očích vypadal vsutku roztomile. Jak tak šel, najednou dorazil na mýtinu, uprostřed níž se nacházel šedý balvan. Malý Lado se na něj opatrně posadil a začal přemýšlet nad tím, co zajímavého by provedl. Opřel si bradu do dlaní a zadíval se na vysoký Buk, pod nímž se nacházelo plno roští. Ladovi se rozzářily oči. Napřed shromáždil suché roští do kruhu, načež ho ze všech stran obklopil kameny. Poté odběhl zpět do vesnice pro křesadlo, malý kotlík naplněný trochou vody, aby mu nedělalo problémy jej nést, a stojánek. Když se po nějaké době vrátil zpět do lesa na kouzelnou mýtinu, položil kotlík na stojánek nad budoucí ohniště a pomocí křesadla zapálil kousek seškrábané vrchní kůry z bělostné Břízky. Jakmile se oheň rozzářil, Lado podpálil suché roští obklopené kameny a začal ohýnek rozfoukávat. Když bylo dílo dokonáno, Lado se opět posadil na balvan uprostřed mýtiny a začal přemýšlet nad tím, co dobrého by uvařil. Avšak jelikož byl z léčivského rodu, moc dlouho v hlavě dloubat nemusel. Něco tajemného mu zamotalo jeho malou hlavičku, takže se Lado jen pomateně zasmál a začal zpívat veselou písničku. „Bukový popel,“ zpíval malý Lado, zatímco obíhal šedý balvan kolem dokola, „seber popel a vhoď ho do vody – jo, jo, jé!“ Vířivým pohybem se dostal zpět k ohni, odkud klacíkem vyšťoural již vytvořený popel ze suchého bukového roští. Potom jej vzal do rukou a hodil jej do vody v kotlíku. Chytil se za hlavu, zableskl očima, ale zpívat nepřestal. „Nemáš sádlo,“ řekl zpěvně, „nemáš lůj, chyba, chyba, chyba!“ Znovu se zasmál. „To však nevádí, neva, neva, neva!“ pokračoval, „najdi smůlu, najdi Smrku!“ Ihned poté se rychlostí vyděšeného Jelena vypravil dále do lesa, až se ocitl tváří v tvář ohromnému košatému Smrku, jehož jehličí vlídně hladil horský vánek. Lado nepřítomně pohodil hlavou. „Čeho si žádáš,“ počal opět zpívat, „malý človíčku? Prosím smůlu a dřevěnou kůru – jo, jo, jé!“ Lado se najednou sám od sebe zdvořile uklonil, načež ze Země sebral malý ostrý kamínek, který ležel poblíž. „S úctou a citlivě,“ zazpíval Lado potichu, „jako bys řezal sebe.“ Když se Ladovi po nějaké době podařilo získat kus smrkové kůry a část líně se táhnoucí, voňavé a lepkavé pryskyřice, odpelášil zpět ke kotlíku a vše hodil do vody, která se už začala vařit. Mnul si dlaně. „To to lepí,“ zpíval si, „ale něco tomu chybí! Mydl-mydl-mydllice, jo, jo, jé!“ Znovu odběhl pryč na okraj lesa, kam dopadalo plno slunečních paprsků a kde byla cítit vůně potoka. Pozorně se rozhlížel kolem, aby mu nic neuniklo. Najednou ho zaujaly jemné růžovobílé kvítky, které se leskly čistotou a půvabem jako sama Květinová Dívka. „Tady jsi!“ rozradoval se zpěvně Lado, „nesmím vladyku a jeho ženu trhat, nesmím více jak půlku s sebou brát. Tak se sbírají rostliny!“ Zdvořile se uklonil, načež utrhł několik stonků a odběhl zpět na mýtinu. Tam natrhané rostlinky přidal do kotlíku a začal celou směs promíchávat klacíkem. Všechno to pěnilo a bublalo. Když se Lado vzpamatoval, všiml si, že oheň už zhasl a směs v kotlíku se změnila v napůl tvrdou a napůl lepkavou hmotu, která vydávala pronikavý zápach. Malý Lado zamrkal očima. Vítr mu pročešal jeho hnědé vlasy. Ladovi netrvalo dlouho přijít na to, co vlastně vytvořil a jaké všestranné využití daná věc měla – oděvy, tělo, vlasy, čistota a léčení. Lado bezmyšlenkovitě popadl kotlík i se stojánkem a křesadlem, načež rychlostí blesku vyrazil směrem k vesnici na okraj bukového lesa, kudy protékal krásný potůček, jenž si prozpěvoval svou vlnkovou píseň. „Poslouchejte,“ křičel Lado z dálky, „vyrobil jsem si mýdlo! Vlastní mýdlo!“ Avšak poblíž nebyl nikdo, kdo by s ním jeho nadšení mohl sdílet. Lidé pracovali na poli nebo něco podnikali doma. To však Ladovi nevádílo. Usmál se, pokrčil rameny, shodil ze sebe veškeré oblečení a skočil do studeného potoka. Poté se natáhl na břeh, z kotlíku vyškrábal mýdlovou hmotu a celou se jí od hlavy až k patě potřel. Všude to pěnilo a vonělo. Napřed se Lado několikrát ponořil, načež se pohodlně opřel o břeh a nechal vodní proud života, aby ho omýval. Vánek pročešával trsy rostlin, které se podél

potoka nacházely. Nejen, že se Lado už po prvním ponoru cítil čistší, ale zároveň hluboko uvnitř pocítil zvláštní léčivou sílu, která mu pronikla až ke konečkům prstů. Zhluboka se nadechl. Kašlík, který ho posledních pár dní trápil, nyní zcela vyprchal a rozplynul se v blyštivých kapičkách potoka. Lado se usmál. Celý rozradostněný se podíval na korunu naproti rostoucího hladkého Buku. „Jo, jo, jé!“ zakřičel a opět se ponořil do studené pramenité vody.

Každodenní život

Malý Lado se prudce vytrhl ze snu. Jemné světlo prostupující skrze otvory pod střechem prozrazovalo, že Slunce ze svého lesního domečku již začíná stoupat do jasně modré nebeské říše. Lado se dětsky pousmál a v jeho tmavě zelených očích se zablesklo. Posadil se, dlaněmi pod sebou nahmatat jemný kožich, načež ze sebe prudce shodil příkrývku. Nadechl se. Když se tak rozhlížel po domečku, všiml si, že jeho maminka stále ještě spí. Protože ji nechtěl budit, jen opatrně vstal, obešel malou hliněnou pec a zamířil ke dveřím. O jeho rozčuchané tmavě hnědé vlasy zavadil na horním trámu položený bílý plátěný šátek takovým způsobem, že se Lado vylekal a obrátil své oči směrem ke stropu, kde byly zavěšené sušící se léčivé byliny – mezi nimi například Pelyněk, Řebříček a Třezalka. Na čistém dřevěném trámu pak kromě několika šátků byly položeny i misky, džbány a různé další věci, mezi nimi i sušící se listy léčivého Jitrocelu. Lado se však přílišným pozorováním nechtěl zatěžovat, protože měl namířeno do bukového lesa, podél něhož šuměl křišťálově čistý horský potůček, který tvořil přirozenou hranici Ladovy vesnice. Vůbec Ladovi nevadilo, že má na sobě jen pomuchlanou dlouhou bílou košili z jemného Lnu, která mu sahala až pod kolena. Měl namířeno skrze vesnici, která ještě líně pospávala. Lado se nadechl čerstvého vzduchu. V dáli před sebou spatřil vysoké zalesněné kopce, za nimiž pomalu do výšky stoupala sluneční záře. Dveře všech domečků nenápadně směřovaly do kruhového středu vesnice, takže Lado poznal, že se dnes nikomu nechce vstávat. Původně chtěl zamířit doleva směrem k také napůl v Zemi zapuštěnému domečku, kde bydlel jeho jen asi o rok starší kamarád Drako, nicméně Lado moc dobře věděl, že jeho rodiče jsou poněkud nevrli, když je někdo budí. Především Drakov otec byl poněkud ohnivější povahy, jak už to tak u některých lidí bývá. Teď na to Lado ale nemyslel, protože zamířil doprava do mírného kopce k šumícímu potůčku, za nímž se nacházelo plno rostlin, keřů a vysokých stromů, především Buků, které byly to nejvyšší a nejmajestátnější, co Lado kdy ve svém dosavadním životě viděl. Ranní rosa na zelené trávě osvěžila Ladova jemná chodila tak, že se Lado napoprvé otřásl zimou. Zastavil se. Nevěděl, jestli má přejít po dřevěné lávce na druhou stranu, nebo jestli se má napřed vykoupat a osvěžit, neboť svítání je kouzelná doba, která probouzí vše živé z nočního spánku a přináší sílu a očistu. Lado se tedy zamyslel, zatímco se nechal ovívat ranním Větríkem. Bučiny pokojně šuměly a jejich jasně zelené lístečky začaly odrážet první sluneční paprsky. Ladovi se chtělo znovu spát. „Ne,“ vykřikl, načež si přes hlavu prudce strhl košilku a rozhodl se pomaličku vejít do potoka. Znovu se otřásl zimou, když se prsty na nohou dotkl studené vody. Zatnul zuby, zavřel oči a bezmyšlenkovitě do proudícího potůčka skočil. Bylo mu, jako by jeho malé tělíčko probodlo tisíc a jedna rampouchů. Snažil se nekřičet, aby nevyplašil ostatní spáče. Zadíval se znovu po proudu potoka směrem na vzadu stojící zalesněné kopce. Odtud spatřil i políčka dole pod vesnicí, kterým tento rok vládla Pšenice. Obilí zlátlo. Lado se musel chytit břehu, protože potok byl na tomto místě poměrně hluboký. Nevybral si však ten břeh, odkud do vody skočil, ale ten protější u bukového lesa, na jehož okraji se podél statné jemné Břízy točil Jeřáb, strom plodnosti, obtěžkaný nespočtem zrajících oranžovočervených jeřabin. Lado se chytil břehu a usmál se, jelikož se před ním objevil cíl jeho ranního dobrodružství – černé a chutné ostružiny. „Rád tě vidím,“ řekl Lado směrem k Ostružiníku, „duchové lesa, smím si natrhat?“ I když robustní Buky souhlasně zašuměly listím, Lado nespádal, že by čekal na odpověď, jelikož své dětské radosti a chuti rozhodně nemohl odolat. Vzal první ostružinu a hodil si ji do pusy. Zavřel oči, vychutnával, přemýšlel, pociťoval sílu a vnuknutí. A znovu. A další kousek. Otevřel oči. Znovu se podíval po proudu potoka směrem na východní stranu, kde zamával ukazujícím se Slunci. Potom se vrátil zpět na břeh, oklepal se a znovu si svou košilku-tuniku oblékl. Než si ji však přes sebe přehodil,

plácl se přes záda. Nebyl zvyklý na to, že má teď po postřizích poněkud krátké vlasy. „Zase dorostou,“ řekl si Lado pro sebe, protáhl hlavu skrze košilku a oklepal se. Ani ho nenapadlo si sednout, jelikož byl nyní svěží a čilý. Naopak – rozběhl se a přešel dřevěnou lávku směrem do hlubokého lesa, který moc dobře znal a kde by bezpečně poznal, kdyby bylo něco v nepořádku. Vysoké stromy byly nyní jeho živou střechou, která se hýbala a která chránila vše v nižších patrech lesa. Lado se však nedíval nad sebe, nýbrž pod sebe. Rozhodl se, že nasbírá pár hub, i když v hledání předmětů zrovna nevynikal. Chodil dokolečka na jednom místě mimo cestu, zatímco si dával pozor na trny, brouky, skrytá hnízda a různé nástrahy. Poblíž jedné mechové podestýlky pak našel lesknoucího se Praváka, který okamžitě upoutal jeho pozornost. Mimo tento úspěch se však Ladovi příliš nedařilo, i když se zoufale snažil další houbu najít. Byl tak do toho pozorného hledání zabraný, že si ani nevšiml, že se k němu po lávce někdo blíží. Vyrušilo ho až prasknutí jedné suché větvičky. „Co tu děláš?“ zeptal se dětský hlas Ladova dalšího kamaráda, který se jmenoval Stado a který měl také čerstvě po postřizích. Lado se prudce s Pravákem v ruce otočil. Krom Stada na Lada zvědavě hledělo několik dalších dětí, mezi nimi i trochu starší a už poměrně vysoký kovářův syn Pravo. „Nic,“ odvětil Lado zaraženě, „jen hledám houby.“ Stado si Ladovu ukořistěnou houbu pozorně prohlédl. „To se bude hodit,“ řekl s jiskrou v očích. „Na co?“ zeptal se Lado. „Drakův táta byl před svítáním na procházce a chytil Lososa,“ odvětil rychle Stado, „připravuje ho na návsi, poslal nás pro hrst Popence.“ Stado natáhl uzavřenou pěst, ze které na stoncích vykukovaly vejčité zelené lístečky. Děti na nic nečekaly. Všechny do jednoho včetně Lada a Stada proběhly lesem směrem na dřevěnou lávku, kde se zastavily. „Podívejte,“ řekl Pravo a ukázal na západní stranu nad les, „táta zase něco vyrábí, celou noc byl pryč.“ Mezi stromy stoupal z výhně kouř. Ladovi se v hlavě vynořil obrázek kováře, který za jiskrné noci osvětlené nespočtem Hvězd hledá v Zemi poklady, který bojuje s draky a skrze měnivou moc rozpáleného ohně tvoří z černého kovu lesknoucí se meče ... Najednou si Lado uvědomil, že stojí u lávky sám. Povzdechl si a rozběhl se za ostatními dětmi, které se mezitím, co Lado přemýšlel, shromáždily na návsi nedaleko od Ladova domečku. Cestou Lado potkal ostatní lidi z vesnice, které všechny moc dobře a důvěrně znal. Mnozí byli z jeho rodu, rodu Vlka. Někteří začali pomalu tvořit z hlíny džbánky, jiní pletli košíky, vyřezávali ze dřeva, zkoumali pevnost postavených domů nebo se zvědavostí hleděli na zrající Len. Jiní byli mimo vesnici nebo ještě spali. Zkrátka a dobře, život kolem se příjemně rozproudil. Na návsi pak seděly děti, které hleděly do tajemných plamenů rozpáleného ohniště. Zanedlouho přišel Drakův otec, který nad ohněm rozložil stojánek s kovovou mísou. Na tu posléze nasypal rozemletá lněná semínka spolu s předpřipraveným Lososem, na něhož se děti nejvíce těšily. Ozval se šumot smažení. Drakův táta si s očividným nadšením a s převelkou pečlivostí vzal od dětí Popenec a opatrně ho na misku přidával. „Postup se musí správně dodržet,“ poučoval děti, „je to jemná práce.“ Klackem začal Lososa otáčet. „Ženo!“ zavolal nakonec, „kde jsi s tou šťávou!“ V tu ránu se otevřely dveře do Drakova domu a z nich vyšel rozespálý malý Drako se svou maminkou, která v ruce držela misku s rozmačkanými jablky. Pomaličku se oba blížili k ohništi. Když pak Drako spatřil Lada a Stada, posadil se mezi ně. „Děkuji,“ odvětil Drakův otec s úsměvem směrem ke své ladné ženě, načež si obřadně a s převelkou pozorností misku od ní vzal. Lado se oblízl a promnul si ruce. „Nuže,“ pravil znovu Drakův otec k dětem, „jak jsem řekl, je potřeba dávat pozor ... míchat ... bude to prostě pochoutka!“ Děti se jednohlasně a natěšeně zasmály. „Chce to ještě jeden lísteček,“ dodal Drakův otec, když oblízl klacek, kterým Lososa obracel. Potom utřhl kousek zbývajícího Popence a přidal ho do směsi. Lado seděl s vypláznutým jazykem. „No, no,“ ozval se za ním známý hlas, „skočí ti tam skřítek.“ Lado pusou rychle zavřel a pomalu se otočil. Za ním stála jeho maminka, které se vlasy ve slunečním světle leskly. „Zajdu do lesa,“ pokračovala Ladova máma, „pro další bylinky, Věkův dědeček se roznemohl. Snad mi Květinová Dívka poradí.“ Na chvíli se zamyslela. Když pohlédla na Drakova otce, který se před dětmi u ohně předváděl, nenápadně se usmála. „Zajdu také za pastýřem,“ dodala, „z vedlejší vesnice. Potřebuji s ním něco probrat.“ Lado ji přestával vnímat. „A

nedělej si moc chutě," dokončila žena rázně, „když se to rozdělí, každý dostanete tak nejvýše jedno malé sousto. Až se vrátím, umelu mouku a udělám ti pak v peci placky.“ Lado pokýval hlavou, na placky měl také docela chuť. „Ještě jedna věc," řekla už odcházející žena, „vezmi si cvakátko a ostříhej si nehty, zase ti narostly.“ Když pak odešla, Lado se opřel dlaněmi o Zem. Teprve nyní si uvědomil, že má v ruce stále toho Praváka. „Pane," řekl Lado hlasitě, „hodí se to tam?“ Natáhl ruku a ukázal v ní ulovenou houbu. Drakův otec si položil bradu do dlaní, takže bylo vidět, že přemýšlí. Všechny děti ho se skoro nesnesitelnou zvědavostí pozorovaly. Nastala chvíle ticha ... a ohromného napětí. „Ale jo," řekl pak Drakův otec. Všechny děti vydechly a znovu se zhluboka nadechly, jak předtím zdržovaly dech. „Podej mi ho," poručil Drakův táta, „musím ho okrájet.“ Když Lado vstal a vydal se směrem k ohni, najednou v dáli na cestě před sebou uslyšel dusot kopyt. Lehký vánek přinesl vůni lesa a zrajícího obilí. K vesnici se blížili jezdcí na Koních, ti jezdcí, o kterých každý věděl, že z nich nemusí mít naprosto žádný strach, i když byli ozbrojeni až po uši. Malý Lado si povzdechl a začervenal se, protože věděl, že úkol mu daný tak trochu zanedbal. Zastavil se. Netrvalo dlouho a přede všemi se najednou vedle sebe seřadilo asi devět jezdců, kdy někteří měli u sebe meče, jiní oštěpy, luky a šípy. Úplně první byl mladý bojovník Jaro, jenž byl oděný v hrubém bílém oblečení, které bylo u pasu převázáno koženým řemenem. Dlouhé vlasy měl obepnuté ochrannými znaky ozdobeným vlněným páskem, aby mu nepřekážely ve výhledu. Ze zad mu visel hnědý jezdecký plášť. Prosté kožené boty byly vystlány bílými Iněnými onucemi, které již byly poněkud zaprášené. Jaro sesedl z Koně. Lesk v jeho očích prozrazoval nezničitelnou odvahu, ale také vlídnost. Teprve nyní si ostatní všimli, že Jarovo oblečení zdobí krev. „Divá zvěř?" zeptal se Drakův táta, zatímco krájel Ladovu houbu u ohniště. „Ne," odvětil Jaro, „zase panovační cizinci.“ Drakův otec mávl rukou a s převelkou přesností přidal nakrájeného Praváčka ke smažícímu se Lososovi. Malý Lado mezitím nehybně hleděl do Země. Jeho tvářičky se stále červenaly. Jaro ho se škodolibým úsměvem silně pohládl na jeho stále mokrých vlasech, které mu tak poněkud rozčuchal. „Tak co," zeptal se záłudně, „pročpak tu stojíš jak dračí kámen patřící bohům? Že ty se ještě netrefíš do slaměného terče?" Lado mlaskl pusou. „Trefím," odpověděl potichu, „už dlouho ... a na luk dávám pozor.“ Jaro se skrčil, aby mohl zaraženému Ladovi pohlédnout přímo do obličeje. Zasmál se. „Aha," řekl nakonec, „ty jsi ještě nenašel ten nožík, co jsem ti schoval v lese, že je to tak?" Lado neodpověděl. „Musíš se naučit stopovat," dodal Jaro, „nemůžeš si jen hrát. Nebo pleť košíky.“ Lado znovu mlaskl pusou, ale nic neřekl. Drakův táta už začal mezi děti rozdělovat hotového Lososa. Nastal všeobecný povyk a strkání se. „Kde máš mámu?" zeptal se Jaro po krátké odmlce. „Šla za pastýřem," odpověděl Lado, načež Jarovi pohlédl přímo do očí, „z vedlejší vesnice – jak má tu hůl, kterou umí uklidňovat počasí.“ „Jistě," odvětil Jaro, „budou žně. Potřebuju se jí na něco zeptat.“ V tu chvíli se Jaro ustaraně podíval směrem k poli, u kterého mlčky seděla dívka jménem Mlada, která byla ještě menší než Lado. Bezmyšlenkovitě se dívala na pohybuující se klasy, které zpívaly tichou píseň dozrávání. Jaro si smutně povzdechl. Ten šok, který Mlada před nedávnou dobou zažila, byl pro něj nepředstavitelný – a to už Jaro viděl a zažil snad opravdu všechno. Když ji onehdy v lese našel celou podrápanou, vůbec ji nepoznal. Seděla mlčky a nic neříkala, její tváře byly celé od slz. Když pak s ostatními mladíky prozkoumal celou oblast, našel stopy po zápase s Medvědem – jakmile se pak podíval z onoho skalnatého srázu dolů, spatřil rozbitá těla obou dívčinyých rodičů. Jak lidé, tak i Medvědi si zkrátka chrání své děti, a když se Medvědice v noci s mládětem vyruší, zápas je naprosto nemilosrdný. Okamžitě nechal těla přikrýt a odnést do vesnice. Mladu sám mlčky nesl, vypadala nepřítomně a odevzdaně. Báł se, že toho nějaký škodlivý duch může zneužít a pobláznit ji – nebo naopak by dobromyslní skřítkové mohli vzít duši k sobě, aby dále netrpěla, a nechat tak tělo naprosto bez pocitů, radosti a uvažování. Když pak Jaro odešel zpět do lesů a když všechny děti dostaly svůj nepatrný příděl chutného Lososa, který mimochodem pouze probudil jejich další chuť, se Stado s Drakem rozhodli hrát na schovávanou. Tu ozvláštnili pískáním na různé druhy píšťalek, kdy tvořili různé lidové nápěvy. Lado však bezmyšlenkovitě zamířil směrem k políčku, kam předtím tak

dlouho hleděl jeho učitel. Cestou se nechal ovívat jemným vánkem, který s sebou přinášel vůni lesního dřeva. Potom se posadil na Zem a v rytmu vlajících klasů se počal houpat. Vidění se mu na malý okamžik rozmazalo. Uviděl siluety malých mužičků, které přicházely od nedalekého Bezu, jemuž již pomalu začaly zráti zdravé a mocné plody. Jeden z těchto malých mužičků přišel k Ladovi. Zastavil se, začal na Lada nenápadně mrkat a podivně se smát. „To ty,“ pomyslel si Lado, „to ty jsi pro mě na tom pařezu připravil to červenožluté jablko?“ „Ano,“ zavál najednou Vítr, „a ty jsi ho dal Mladě, když ji Jaro přinesl do vesnice. Udělal jsi přesně to, co bylo potřeba. Dobrá práce.“ Vidění se rozplynulo s dalším závanem. Lado zamrkal očima. Někdo k němu potichoučku přišel. Byla to malá Mlada, která se po několika dnech mlčení rozhodla nečekaně promluvit. „Děkuji,“ řekla potichu, „za to jablko.“ Nic dalšího nepověděla. Lado se zamyslel. „Není zač,“ odvětil prostě, „nemám rád, když jsou lidé kolem mě smutní, protože jsem pak také smutný. A ty jsi vypadala utrápeně.“ Mlada nic neřekla, stála nehybně. Lado stále hleděl mezi pšeničné klasy. „Jak je dnes Slunce zlaté,“ pokračoval Lado v dětském projevu, „jak ráno krásně vstávalo, jak se jeho paprsky spojovaly s čistou vodou v potoce a odrážely se od zelených bukových lístečků ... nechceš si hrát? Můžeš mi se Stadem pomoci hledat jeden nožík.“ Teprve nyní se Lado na Mladu přímo podíval. V jeho očích se leskla upřímná zvědavost. Znovu zafoukal lesní Větrík, který oběma dětem pohladil jejich hladké červenající se tvářičky. Mlada se usmála a beze slova pokývala hlavou. Lado úsměv opětoval, načež se spolu s Mladou vydal k nedalekým šípkovým keřům, za nimiž se schovával Drako. Šípky byly zatím pouze zelené nebo světle oranžové. „Potřebuju najít nůž,“ pravil Lado zdálky, „půjdeš s námi?“ „Aha!“ vykřikl najednou Stádův hlas, „mám tě!“ V tu chvíli Stado vyskočil z druhé strany keřů a pohlédl na všechny přítomné. Prstem ukazoval na Draka, který jen mrzutě kýval hlavou. „Půjdu,“ odpověděl Drako na Ladovu dřívější otázku, „stejně už mě tahle hra nebaví.“ „Kam jdete?“ zeptal se zvědavý Stado. „Hledat nůž,“ odpověděl Lado a pohlédl mu do očí, „Jaro mi ho ukryl v lese. Mám prý stopovat, nevíte, kterým směrem Jaro včera ráno šel?“ Nikdo neodpověděl. Nastala chvíle ticha, kterou přerušil znovu až Lado. „Půjdu se zeptat kováře,“ pravil, „ten má přehled, kam kdo chodí.“ „Zeptám se táty,“ doplnil natěšený Drako, „ten pořád chodí někam do lesů, roklín, temných jeskyň a také po skalách.“ „A já,“ řekla nečekaně už usměvavá Mlada, „se půjdu zeptat babiček k Lípě, ty vědí úplně všechno.“ V tu chvíli všichni upřeli zvědavý pohled na stále poněkud zaraženého Stada. „Jdu domů pro sušené ovoce,“ vydal ze sebe nakonec, „tohle bude na dlouho.“ Všichni se zasmáli, načež se okamžitě rozprchli každý do svého směru. Studená travička pod nohama příjemně studila a hladila. Nebe bylo čistě modré a nutilo každého něco dělat. Celá vesnice ožila.

Lešiho zkouška

„A co Koronos?“ zeptal se Margewid Lada, „kolikrát jsi s ním mluvil?“ „Hodně,“ odpověděl Lado, „za rouškou jeho záludnosti se skrývá obava o lesy, jak budou vypadat, v co se promění, jestli je někdo nezničí. Ale zrovna nedávno se mi stalo něco podivného.“

Jednou se Stado s Ladem rozhodli, že vyrazí na procházku územím Našinců. Když opustili oblast Hor a skrze hluboké lesy pronikali kolem ohromných šedých pískovcových skal, najednou je překvapila Oldova družina, která se právě vracela z říše pravděpodobně od samotného císaře. Jen tak tak se Ladovi se Stadem podařilo zmizet v neprostupných bažinách, kam se Oldova družina naštěstí ani nenamáhala vstoupit. Všude byla cítit vůně lesa spolu se zápachem mokřadů. Najednou však Lado nepozorně prošel kolem velmi zvláštního kamene, asi nějakého božkamu, a úplně se v těchto zapomenutých končinách ztratil takovým způsobem, že nemohl najít ani cestu zpět. Něco neviditelného ho vedlo skrze houštiny, něco k němu potichu mluvilo. Lado se vzpamatoval a snažil se najít nějaká vodítka, která by ho navedla na správnou stezku. Žáby kvákaly a nenápadně poskakovaly v kapradí. Všechno se zdálo být v pořádku, avšak Lado hluboko uvnitř tušil, že tomu tak není. Nadechl se. Lískový proutek kmital ze strany na stranu. Lado se začal rozhlížet, poslouchat a cítit vše kolem. Zapojil své jestřábí smysly a poznal, že na jednom místě u trnkového keře neroste ani stéblo trávy. Lado se k tomu místu opatrnými krůčky vydal, avšak ještě před tím, než by k němu býval došel, se přímo před ním mezi stromovím objevila postava. Měla na sobě svůj obvyklý kožený oděv ozdobený lesní zelení a břechťanovými listy. Byl to Leši, který se se zelenavým zábleskem v očích záludně usmíval. Poradil Ladovi, aby si příště dával větší pozor, jelikož všechno kolem se může vždy chovat záškodně a je jen na Ladovi, aby skrytá kouzla odhalil. Poté se Leši znovu usmál a zamotal Ladovi hlavu tak, že ten ihned na místě usnul. Slunce se pohybovalo po nebeské modři. Teprve po velmi dlouhé době se Lado probudil, ovšem již neležel uprostřed bažin, nýbrž spokojeně vleže drncal na jedoucím dřevěném voze, který se pohyboval po prašné cestičce. Úplně vpředu na Koni jel rozesmátý Stado. Všude kolem Lada na voze stáli muzikanti, kteří se nakláněli přes okraj, zpívali, hráli na píšťalky, struny, bubínky a všelijaké další nástroje. Po Ladově boku se nacházely pletené košíky s jablky, vejci, praženými zrníčky a všelijakými dalšími pochutinami, obilnými plackami a ovocem. Lado zamrkal svými rozespalýma očima. Po jeho pravici se přes okraj vozu nakláněla velmi pohledná dívka, která měla tváře obarvené na bílo a na červeno. Najednou se otočila a nenápadně se na Lada usmála. Její oči zářily. Lado už od prvního pohledu poznal, že byla stejně vysoká jako on, což ho nad míru vzrušovalo a působilo mu slast. Věděl, že stejně vysoké dívky sice měly stejnou celkovou výšku, ovšem jejich nohy se zdály být delší. Půvabná dívka se znovu usmála, načež se opět pustila do zpěvu a otočila se na kolemjdoucí, kterým se písnička velmi líbila. Byla velmi zpěvná. Pojedeme-poje-poje-pojedeme-pojedem! Lado zrudl. Přes dolní část těla si přehodil u jídla se válející deku, aby zakryl svůj zoufalý stav, načež se nenápadně půvabné dívce jen na zlomek okamžiku podíval pod sukni. Lado byl rudý jako zralý šípek. Pohlédl na jasné Nebe, do ruky vzal jablíčko z košíku a bez jediného slova se do něj pustil. Usmíval se a v duchu Lešimu děkoval. Byl spokojený tak moc, že se to ani nedá popsat.

Hora skřítků

Jednoho krásného slunečného dne v době, kdy již začaly kvést hlohové keře a kdy byla moc jara cítit všude kolem, šel Lado jako obvykle hlubokým lesem, kterému tiše vládly statné Buky, jež sahaly až k světům v nebeské říši. Lado se rád jen tak poflakoval a hledal zajímavá místa, která by mohl díky své nepřekonatelné zvědavosti důkladně prozkoumat. Netrvalo dlouho a došel k na první pohled strašidelnému vstupu do jeskyně, která se zdála být hluboká a nekonečná. „Nu což,“ řekl si Lado pro sebe, „jde se dovnitř.“ Zamrkal očima, měl trošku obavy, ale jeho vůle byla v tomto směru nezlomná. Když se postupně nořil do temnoty, vždy chvíli posečkal, aby se mu zrak přizpůsobil na stále se zmenšující množství slunečního světla. Nechtěl zakopnout ani nikam spadnout. Celé prostředí působilo studeně, tajemně a děsivě. Lado dýchal zhluboka, ruce se mu zimou třáslly. Avšak po nějaké chvíli se vše změnilo. Už kolem nebyla taková zima a ... světe div se ... v dále se objevilo malé mihotavé světýlko! Jeskyně nyní začala spíše připomínat malý domeček než zapadlé místo plné Netopýrů, nicméně stále se kolem nebezpečně válely špičaté kameny, které by dokázaly nešikovnému cestovateli při pádu prorazit lebku. Lado si však dával pozor a byl si vědom nebezpečí. Nečekal však, že na tomto podivném místě uslyší kroky ... a hlasy. „*Kdysi rovněž k nám byl panáček přišel, ale my ho vystrašichom.*“ „*My však nechtěchom,*“ promluvil druhý jemný hlásek, „*my jen rádi běhachom, on se leke, zakope a starý Vlk se najede.*“ Lado se zastavil. Před ním se totiž ve stínech začaly objevovat malé postavičky, které do sebe narážely. Chtěly si Lada lépe prohlédnout. „*Proč,*“ zeptal se malý mužíček, který se právě objevil v mihotavém světle, „*proč je panáček sem dorazit?*“ Malý mužík zkřížil ruce na prsou. Vypadal celkem roztomile. Na sobě měl teplý kožíšek a vysokou kovářskou čepičku. Jeho bradu zdobily dlouhé bílé vousy, které se čas od času zableskly. Lado se při pohledu do jeho očí zarazil. „*Ze zvědavosti,*“ vykoktal ze sebe nakonec, „*nedaleko odtud bydlím, ale tuhle jeskyni jsem ještě nespatrił.*“ Malý mužík zatřepal svou hlavičkou. „*Jak daleko,*“ zeptal se, „*panáček pobývá?*“ „*Dva dny cesty,*“ odpověděl Lado bez přemýšlení. „*Panáček rád hádá?*“ zeptal se najednou druhý mužík, který se teď také vynořil ze stínu. Ladovi se v tu chvíli ozvaly tiky z dětství. Se svým dlouhým vedením skoro každou hádanku uhodl až jako poslední. „*Ovšem,*“ řekl první mužík se záladným úsměvem, „*že panáček jest natěšený.*“ Všichni přítomní mužíci se posadili na studenou Zem. Druhý mužík se zhluboka nadechl. „*Neboj se, panáčku, započněmy prostě,*“ začal promlouvat, „*rostu, stárnu, měním tvaru, stále však jsem jak kolo vozu.*“ Všichni skřítkové se začali na Lada dychtivě a pozorně dívat. Lado popotáhl nosem. Protože byl však bystrého rozumu, začal přemýšlet nad tím, co podobného by mužíci mohli znát, pozorovat ve dne v noci ... „*Měsíc?*“ zeptal se Lado a na znamení nejistoty zavřel obě oči. „*Správně,*“ vykřikl skřítek, „*panáček je šikovný, nuže přitvrdíme.*“ Ani se nenadechl a hned pokračoval: „*Paní je velmi znalá, všechny řeči ovládá. O všech slovech ví, ale sama nemyslí. Kdo jest?*“ Lado netušil, že si skřítkové převelice rádi zdokonalovali svou schopnost uvažovat, aby jejich mysl v těchto končinách nezaostala a nezchátrala. Zatímco Lado přemýšlel, skřítkové si začali mezi sebou povídat. „*To je vskutku zábava,*“ řekl první, „*můj otec se strýcem také mnohdy hádaštaj, a když já to slyšech, spolu pak vymýšlechom. Jak se do lesa volá ...*“ „*Ozvěna!*“ vykřikl Lado radostně, „*ta paní je ozvěna.*“ Všichni skřítkové na Lada obrátili svá malá očička. „*Panáček odpověď jest našet,*“ usmál se třetí skřítek, který doteď ani jednou nepromluvil, i když všichni ostatní mluvili jeden přes druhého. „*Mohu,*“ zeptal se Lado nezištně a bez vedlejších záměrů, „*vám nyní položit hádanku já?*“ Skřítkové se jednohlasně rozesmáli. „*Když si panáček potroufne,*“ řekl první mužík. Všichni ostatní natěšeně zatleskali dlaněmi. „*Mé jméno povíš,*“ začal Lado, „*a už mě nespatriš. Kdo jsem?*“ „*Vskutku krátké,*“ řekl druhý mužík, „*to mnoho věcí může být.*“ „*Třeba?*“ zeptal se Lado a zkřížil ruce na prsou. „*To my nemůžeme znáti,*“ začal uvažovat první, „*to jsou nějaké novoty.*“ „*Kdepak,*“ řekl třetí, „*jak ladná dívěnka, ty rády mizí.*“ „*Však jejich jméno neznáš,*“ pravil čtvrtý. „*Ne,*“ odvětil pátý, „*ale ... kde jest panáček?*“ Najednou se všichni skřítkové podívali směrem k místu, kde původně stál Lado. Začali se

rozhlížet po okolí, ale nikoho nespatri. Nastalo ticho. Mrtvé ticho. Poprvé za mnohé věky. „*Odpovědi jest ticho,*“ řekl uvědoměle a zaraženě čtvrtý skřítek, „*mě ty pravdu, že tu věc neznámy. My si tu mluvímy a panáček jest odešel pryč.*“ Mihotavé světýlko odhalilo zaskočené tvářičky.

Víla u studánky

Jednoho dne šel Lado lesem směrem do hrbolatých hor, kde mezi šedivými skalami tekla jako led studená řeka. Už se stmívalo, když došel ke studánce, u níž se jako ladná dívka tyčila mladá bílá Břízka. Prostředí kolem vypadalo klidně, avšak po chvíli Lado zjistil, že tam není sám. Pomalu se otočil a za sebou spatřil stát zlatovlasou vílu, která se na něj úkosem dívala. Její téměř průhledný šat prosvítal, v jejích očích se třpytily ty nejjemnější Hvězdy. Lado se zdvořile uklonil, i když vůbec nevěděl, jaké měla víla záměry. Voda ve studánce šuměla. Krásná víla promluvila. „Mládenče,“ pravila, „víš, že tady nemáš co dělat?“ Lado popotáhl nosem, načež zrudl a pokýval hlavou. „Nechám tě jít,“ pokračovala víla, „pokud je ovšem tvé srdce čisté.“ Lado nechápal. Víla jen lehce pohnula prsty, načež Lado okamžitě na hladině studánky zpozoroval vyvěrající obrazy. První věc, kterou uviděl, byla hromada bohatství, cizokrajného oblečení, jídla a medoviny v takovém množství, že by ji nestačil za celý svůj život vypít. Lado se usmál, ale bohatství nebylo to, co od Přírody očekával. Jakmile víla spatřila, že se Lado k ničemu nemá, znovu pohnula prsty a ukázala obraz moudrého staříka, který o všem věděl, znal všechna zvířátka, rostliny a kameny a promlouval tak moudře, že k němu ostatní lidé neustále chodili pro radu. Avšak ani tentokrát se Lado nepohnul, protože moudrost také nebyla to hlavní, po čem jeho srdce toužilo. Obraz se mu sice líbil, ale krok dále neučinil. Víla Ladovi ukázala ještě pár dalších obrazů, ale když viděla, že to s ním nic nedělá, rozhodla se zkoušku mírně poupravit. Usmála se a svůdně zamrkala očima. Potom se pomalu, ladně a téměř neslyšně vydala směrem k Ladovi. Mladá Břízka se nakláněla, nechtěla si nechat to představení ujít. Víla přistoupila k Ladovi a lehce ho objala kolem krku. „Vím, že toužíš po věčné lásce,“ řekla víla potichu, „v tom případě ti ji mohu dát, stačí jediné slůvko.“ Záludně se usmívala, avšak Lado znovu jen zmateně popotáhl nosem. „Nemusíš mi dát ani bohatství,“ odpověděl Lado, „ani moudrost, ani naději, ani víru, ani lásku, protože hluboko uvnitř vím, že to není to hlavní, po čem toužím.“ Víla Lada pustila. Břízka zašuměla svými jemnými lístečky. „Tak,“ zeptala se víla zaskočeně, „po čem tedy toužíš?“ „Já,“ zakoktal se Lado, „bych chtěl být nevinným Plaváčkem, který se v pleteném košíku plaví lesní krajinou po řece, jež je tvořena ze samých slz. Chci být malým chlapcem v košíku, který se usmívá a zlatě září na všechny strany, který skutečně miluje, který je skutečně moudrý a bohatý, neboť to byl sám Pravdy Vid, kdo ho takovým učinil.“ Víla poslouchala. „Jedině takový usměvavý chlapec v malém košíku,“ pokračoval Lado, „je odvážný a přímý, nejpřímější ze všech lidí.“ Víla se na Lada znovu podívala úkosem, načež se ale roztomile usmála a vmžiku zmizela uprostřed vod studánky. Nezbyla po ní ani stopa. Jeden březový lísteček se utrhl a dopadl Ladovi přímo na hlavu.

Jelení skok

„Poslouchej, co se tvé duši teprve stane,“ zasmál se Margewid, „až bude zpět u Slunečního Hrdiny v Zemi Jablek, kam patří.“

Dveře do dřevěné chaloupky se prudce otevřely. „Vstávej,“ poručil nesmlouvavě, i když docela vlídně, známý hlas, „vyrážíme.“ Jen neochotně jsem si promnul oči a vzdal se pohodlí útulné postýlky. Na znamení dětského odporu jsem nahlas zív, načež jsem si přes sebe přehodil zářivou bílou košili. Ptáčkové zpívali. Když jsem opustil chaloupku a podíval se na daleké zalesněné kopce, blízkou průzračnou říčku a vedle stojící Jabloň, jež nesla veliká medová zlatá jablka, oči se mi rozzářily. Vedle mě stojící statný muž zazářil slunečním světlem a proměnil se v krásného silného Jelena se zlatými parohy. „Nasedni,“ poručil jednoduše. Pomaličku jsem se vyškrobával na jeho záda, načež jsem znovu zív. Vítr zavál a pročechlal mé dlouhé hnědé vlasy. Jelen se vznesl do nebeských výšin, nabral dech a vyrazil hrdě vpřed takovou rychlostí, až se lesy a louky pod námi změnily v prostý zelený pruh. „Proč,“ zeptal jsem se ospale, „proč jim vlastně pomáháš?“ „Někteří stále čistí studánky,“ odpověděl Jelen, „a provádí pradávnné obřady, a to statečně i přes všechny zákazy, vzdor jejich novému myšlení. Rozhodl jsem se, že jejich odvaha nezůstane nevyšlyšena.“ Znovu jsem zív. Devatero hor a řek jsme přeletěli rychlostí blesku. „Dobře,“ odvětil jsem nakonec, „ty jsi tu ten ochránce horkých pramenů, Vide.“ Jelen se medově rozesmál. Zlaté parohy zářily na všechny strany. Drc. Přistáli jsme na pevné mokré Zemi uprostřed lesa. Všude byla cítit vůně deště, neboť pršelo a Nebe se šedě zatáhlo. „Co teď?“ zeptal jsem se poněkud netrpělivě. „Budeme čekat,“ odvětil Jelen. Najednou jsem se roztřásl, vzpomněl jsem si, co krajinou v zemi říši procházelo. „Neboj se,“ přečetl Jelen mé myšlenky, „ta nemoc ještě v srdci světa není, ale může být. Ten král to dobře ví.“ „Mé Zlaté Parohy, jaký král?“ zeptal jsem se zvědavě a pevně se přitiskl ke krku Jelena. „Uvidíš,“ odvětil Jelen natěšeně. Štěkot Psů. V dále se najednou ozval dusot Koní. Přijížděli lovci. „Drž se pevně,“ pravil Jelen. Já jsem učinil, jak poručil. Štěkot sílil. Jelen se dal do běhu skrze hustý les. Odhodlaně se vyhýbal každé bahnitě louži, každému padlému kmeni. Doleva. Doprava. Běh vypadal jako nějaký šílený tanec. Myslel jsem, že se mi převertí žaludek, nicméně netrvalo dlouho a Jelen začal nabírat skutečnou rychlost. „Dělám to pro ty,“ řekl si potichu pro sebe, „kteří stále čistí studánky.“ Po prudkém vystoupení na hnědošedou skálu následoval ohromný skok. Štěkot za námi se změnil v kňučení. Na chvíli jsem se otočil a v dále spatřil jezdce v podivných kožešinách. Netrvalo dlouho a oba jsme byli zpět v nebeské říši. Obloha se v tu chvíli okamžitě vyjasnila. Mezi čistou modří zazářilo silné sluneční světlo. Všichni jezdci dole si museli zakrýt obličej, aby je Slunce neoslnilo. Z údolí pod skálou stoupala bílá mlha. „Králi,“ pravil jeden jezdec, „musíme se podívat dolů, co se stalo.“ Král pokýval hlavou, načež všichni zaraženě sjeli do údolí k nedaleko tekoucí řece. Tam král otevřel ústa dokořán. Mezi stromy totiž přímo ze Země tryskal horký léčivý pramen. Kameny kolem něj byly zbarvené do žluta a červena. Nikdo z jezdců se nemohl na tu krásu vynadávat. Jediné, co je mrzelo, byli poranění Psi. Králův vlastní Pes měl tu smůlu, že spadl přímo do pramene, kde se opařil tak silně, že musel být ihned utracen. Vítr zašuměl v korunách stromů. „Ten Jelen byl naším poslem,“ pravil král nakonec, „a proto tuto skálu na jeho počest nazveme Jelením skokem. Dnes již nikdo z nás žádnému Jelenu neublíží, i kdybychom jich tisíc spatřili. Toto místo se odteď Horké lázně jmenovat bude, nemocným se zde vrátí zdraví ztracené.“ Jeden z lovců si zatím pomyslel: „Král Karel toto místo Karlovy Vary pojmenovat měl.“ A tak dodnes, milé děti, prameny svou moc neztratily. Nikdy nezapomeňte na Jelena se zlatými parohy a na to, jakou velikou oběť pro nás lidi učinil.

Za Květinovou Dívkou

Na Křivoklátsku se ochladilo. Včerejšího dne mocný západní Vítr přinesl do naší oblasti bouři a spolu s ní už dlouho žádanou vláhu, kterou Bouřný Otec pokropil Matku Zemi a zbavil ji tak přílišného horka, které již pomalu začalo brzdit její plodnost. Bujné zelené keře se v lehké vichřici nakláněly ze strany na stranu a ochotně přijímaly životadárny déšť, neboť jeho sílu potřebují při přeměně květů na zdravím napuštěné plody. To se stalo už i všem Lípám kolem, a tak jsem při procházce s vděčností projevenou bohům a lesním duchům nasbíral jen její veliké srdčité listy, které se výborně hodí do uklidňující koupele, do nálevu na uzdravení žaludku či jako obklad na pohmožděny. V tom uklidnění je cítit síla té, která je s Lípou spojena, vlídné Květinové Dívky, dcery Matky Země. Přítomnost jejího jemného růžovobílého šatu jsem pocítil ve stínu vysokého Buku, u jehož kmene rostl všelék Řebříček jak s bílými, tak i s růžovými květy, jejichž barvu rovněž mají různé šípkové keře a jiné rostliny. Nebylo by to poprvé, co mě Květinová Dívka, žena slunečního Mocného Vida, těmito znameními k sobě přivolala – jako onehdy, kdy jsme šli s babičkou podél řeky a hledali rostlinu, jež mi uvízla v paměti a kterou nazýváme Kyprej. Žádné vodítko, skoro žádná šance, že na něj narazíme. Už třikrát jsme si říkali, že se vrátíme, ale něco mě stále táhlo po proudu řeky. Neměl jsem to vzdávat, neboť ta rostlinka mě sama k sobě volala. Ano, nakonec jsme ji našli, jedinou v širém dalekém okolí, jak rostla na břehu řeky schovaná za vysokými Kopřivami. Jediná, vysoká, a svým vzezřením nádherná. Vždy se sluší přinést alespoň malou obětinu a pronést zařikání, aby se při sběru síla rostlinky udržela spolu s jejím tělem. Vždy je důležité dodržet daná pravidla a mít úctu k bohům, duchům a Přírodě.

Dnes jsem spolu s listy Lípy domů přinesl i tatíčka bylin Řepíka, bojovníka s veškerými bolestmi v krku, spolu s Třezalkou, světelnou ochránkyní života s Vidovou krví a silou v sobě. Třezalku si natrhám i později na tvorbu třezalkového oleje, musím vyčkat, až všechny přeháňky zmizí a opět nastane období tepla, aby se síla rostliny do oleje řádně přenesla. Jedině tak pak bude velmi účinný na rány, boláky, pohmožděné svaly a nejrůznější bolesti. Zatím je Měsíc na sběr bylin v příznivé poloze, tedy rostliny nejsou nacucané přílivem vody. Jak jsem se tohle všechno vlastně dozvěděl? Ani sám pořádně nevím, a to i přesto, že jsem četl spoustu knížek. Určitě to bylo vnuknutí od Květinové Dívky, která sama chtěla mě tomuto prastarému řemeslu alespoň trochu v tomto životě naučit, neboť je skoro jisté, že tak pomáhala i předkům mého rodu, a já toto spojení zdědil po matce, dědovi, pradědovi a dalších. Kožený znak Slunce a Květeny mám stále zavěšený na krku, abych si své spojení uvědomoval.

Dnes jsem sběr bylin dokončil u voňavé léčivé Mateřídoušky, jelikož na naší zahradě hned roste několik vesnic. Drobná kvítka i s natí jsem nasbíral napřed v jedné mateřídouškové vesnici, načež jsem přešel do další a opět jsem vладыkovi i ostatním poděkoval za jejich dary. Známe se moc dobře, neboť kdysi mně jedna z nich tancovala v uchu, aby tak uklidnila červený bolák a zbavila mě během jediného okamžiku bolesti. Zkrátka a dobře, moje vděčnost k bylinám a Květinové Dívce je nesmírná a mnohokrát jim děkuji za vše, co pro mě dělají, i za to, že jsou tu se mnou. Děkuji jim také za to, že mi ukazují skrytá místa, studánky s nečistší vodou. Někdy musím projít i mezi krvavými Bolehlavy, což je značně nepříjemné, ale nakonec se přes všechny strasti dostanu tam, kam se nikdo jiný už dlouho nedostal.

Nečekaná návštěva

Rozhodl jsem se, že se tentokrát na domácí úkol podívám nikoli v teple svého pokoje, nýbrž v ohromné veřejné knihovně hlavního města. V klidu jsem se posadil ke stolu, zatímco jsem si dával pozor na to, abych svým šustěním příliš nerušil pilné studenty v okolí. Vytáhl jsem ohromný sešit a nalistoval v něm poslední stránku. Opatrně jsem stiskl tlačítko na propisce a vrhl se do rozepisování řešení zdánlivě obtížného matematického příkladu. Ze začátku se nic zvláštního nedělo. Seděl jsem na místě, jen občas jsem zvedl hlavu, abych se podíval na nově přicházející čtenáře, načež jsem se opět plně ponořil do počítání. Avšak netrvalo dlouho a já hluboko uvnitř pocítil prazvláštní přítomnost. Zvedl jsem hlavu. Kolem procházel hlouček lidí, který zaplavil celý můj výhled do okolí. Povzdchl jsem si. Jakmile jsem tak učinil, najednou jsem mezi lidmi spatřil zelenavý záblesk. Zarazil jsem se. „Určitě jsem už unavený,“ pomyslel jsem si. Opět jsem sklopil hlavu a snažil se konečně ten dlouhý příklad dopočítat. Byl jsem do toho tak zabraný, že jsem už vůbec nevěnoval pozornost tomu, co se kolem mě děje. Nepříjemný pocit. „Jak já to tu nenávidím,“ promluvil najednou tajemný hlas, „ty umělé budovy, to mrtvé prostředí. Víš, že dříve tady kolem byly jen hluboké lesy?“ Oči jsem měl otevřené dokořán. Věděl jsem, že naproti mně u stolu někdo sedí. Báł jsem se zvednout hlavu, ovšem nakonec jsem sebral odvahu a pomaličku se před sebe podíval. Napřed jsem spatřil dlouhý hnědý kabát, patrně součást nějakého moderního trendu nebo retro stylu. Když jsem se díval výše, spatřil jsem pod mužovým krkem uvnitř kabátu tmavě zelené nebo hnědé listy stromů. Teprve při pohledu do obličeje tajemného cizince jsem zůstal sedět jako přibitý. Vlasy měl dlouhé a tmavě černé, v očích mu probleskoval světle zelený plamen a na tváři se mu třpytil záludný úsměv od ucha k uchu. Začal jsem se třást. „Však jsem sem také přišel jen kvůli tobě,“ dokončil muž a napil se čaje z kelímku. Nastala chvíle ticha, soustředil jsem se jen na zvuk pomalého srkání horkého nápoje. „Nejvíce nenávidím,“ pokračoval muž, zatímco pokládal kelímek na stůl, „tyhle plastové věci.“ Upřel na mě pohled. Stále se usmíval. Já nebyl schopen jediného slova. „Máš tam malinkou chybu,“ řekl nakonec, „po integrování musíš to x na třetí vydělit třemi.“ Otevřel jsem ústa dokořán. Byl jsem sice stále překvapený, ale odvaha se mi opět zjevila v srdci. „Ty,“ zeptal jsem se koktavě, „ty znáš matematiku?“ Muž se rozesmál. „Samozřejmě, i když věci,“ začal vysvětlovat, „které jsou důležité pro vás, jsou v jiných světech naprosto nepodstatné.“ Najednou jsem ucítil vůni lesa po dešti. „Proč bych měl psát a počítat,“ dokončil muž, „když stačí, abych promluvil, abych pohnul prstem, a věci mě začnou poslouchat. Proč bych měl psát na papír, když stačí, abych vše vyčetl ze stromů a z Hvězd.“ Muž se usmál, načež z kapsy mrštně vytáhl jeden z nejnovějších modelů chytrého telefonu, na kterém si začal něco prohlížet. Po chvíli jsem poznal, že si čte zprávy. Smál se. „Nebo ty vaše zbraně,“ řekl najednou, „jsou stále vtipnější a vtipnější.“ Kolem procházeli lidé, ale nevěnovali nám pozornost. „Avšak jsou zároveň křehčí,“ dodal muž, „stačí jeden sluneční záblesk, jedná rána a vše službu vypoví.“ Náhle si všiml, jak jsem se začal zajímavě dívat na ten jeho telefon. „Líbí se ti?“ řekl muž záludně s rozjařeným úsměvem, „tak sleduj.“ Najednou se v jeho dlani zablesklo, mobil počal měnit tvar, součástky uvnitř začaly poskakovat, měnit své pozice a strukturu. Všude kolem nich panoval modravý záblesk. Netrvalo to dlouho a v mužově ruce se objevila docela malinkatá krabička. Muž se usmíval. „Co je to za věc?“ zeptal jsem se zvědavě. Muž se ještě více usmál, položil krabičku na stůl a zmáčkl tlačítko. V tu chvíli celou desku stolu mezi námi zaplavil obraz, na němž bylo krásně vidět několik okýnek s videi, obrázky a různými otevřenými programy. Najednou se muž dotkl jednoho okýnka, načež ho jediným hmatem odeslal na mou stranu. Video se ihned natočilo do mého pohledu. Okamžitě jsem poznal, že se asi jedná o záznam z určité placené verze milostných hrátek. Chtěl jsem se videa dotknout a spustit ho, jenže v tu chvíli se celý obraz rozplynul a stůl začal zarůstat nejrůznějšími rostlinami a houbami. Vůbec jsem nechápal, co se děje. Zamrkal jsem očima. Stůl byl opět jako předtím. Muž se usmál a opatrně vzal krabičku do ruky, kterou natáhl směrem ke mně.

„Chceš ji?“ zeptal se tiše a záladně, „tak si ji vem.“ O takové věci se mi nikdy ani nesnilo, neboť jsem si myslel, že je technologicky nemožné něco být jen vzdáleně podobného vytvořit. Natáhl jsem ruku, muž se usmíval víc a víc. Když jsem spatřil výraz na jeho obličej, ihned jsem ucukl zpět. Zamotala se mi hlava. Náhle jsem spatřil, že muž již v ruce nemá tu podivnou krabičku, nýbrž pořádně rozpálený kus železa. Muž ale nevypadal, že by ho to páliho. Naopak jen lehce sevřel dlaň, načež se vše v ní jen rozplynulo v horký vzduch. Povzdechl jsem si. „Musíš se rozhodnout,“ začal muž tajemně, „co je pro tebe důležité. V tomto životě sice budeš navždy ovlivněn touto dobou a vším, co přináší, nicméně je jen na tobě, čemu budeš věnovat pozornost a s čím se spojíš.“ Muž odsunul židli a postavil se. „Je jen na tobě,“ dokončil, „jaký život si zvolíš, kde, jak a proč budeš žít.“ Pohlédl jsem do jeho očí. Byl jsem zmatený. „Musím jít,“ dodal muž s úsměvem, „uvidíme se v lesících, co ještě v této zemi zbývají. Sem už nepříjdu.“ V tu chvíli, zničehonic, se muž naprosto vypařil. Zůstal jsem jen nehybně sedět. Avšak netrvalo dlouho a uslyšel jsem kroky, jak běží po schodech do patra, ve kterém jsem seděl. Jako první se objevil člen místní ochranky, načež ho doběhla těžce oddechující uklízečka v modrém kabátě. Dívali se po podlaze. Teprve nyní jsem si uvědomil, že se všude po zemi válejí různobarevné listy stromů. Člen ochranky se na mě podíval, načež se vypravil k mému stolu. Upřeně mě sledoval. „Kdo to udělal?“ zeptal se mě prostě a ukázal na cestičku z listů. Byl jsem stále zmatený a zaražený. „Leši,“ odpověděl jsem nepřítomně. „Kdo?“ zeptal se muž poněkud nevrle. Když však viděl, že mám na stole sešit s rozepsaným příkladem, kterému on naprosto nerozuměl, jen mávl rukou. Uklízečka začala listů zametat. „Ten kelímek patří vám?“ zeptal se muž a ukázal na stůl. Nesouhlasně jsem zakroutil hlavou. „To se ještě nestalo,“ říkala si uklízečka nahlas pro sebe, „aby nějaký uličník roznášel takový hnus po knihovně.“ Zarazil jsem se. „Hnus?“ zeptal jsem se stále poněkud nepřítomně. Uklízečka na mě upřela svůj docela rozružený pohled. „Ano,“ potvrdila, „hnus a smetí.“ Vzala mop, ponořila ho do plastového kbelíku, načež začala vytírat nablýskanou podlahu. Zdi byly z betonu, všude pobíhali jen lidé, ale nikdo jiný z přírodní říše. Obrazy na zdech, umělecký styl ... mrtvo. Všude bylo mrtvo. „... a sajrajt,“ dokončila uklízečka. V tu chvíli jsem si sundal brýle a položil si hlavu do dlaní. Na místě jsem se rozbrečel jak malé dítě. Lidé kolem dělali, že si mě nevšímají, nicméně jsem věděl, že po mně pokukují. Uklízečka pomaličku přikročila k tomu členovi ochranky, který jen nevěřičně kroutil hlavou. „Co mu je?“ zeptala se uklízečka. „Ale,“ odpověděl muž, „programátor. Určitě je z té IT školy naproti.“ Rozhlížel se kolem. „Navíc začne zkouškové období,“ dokončil, „takže je ve stresu. Bude lepší, když ho necháme být.“

Na hranici

„Každý, a myslím tím úplně každý, bude věřit tomu, čemu chce věřit. To nelze změnit,“ řekl Lado a opřel se dlaněmi o Zem.

Tomu, co jsem byl spatřil, jsem nemohl ani za mák uvěřit. Všude byla tma. Zavřel jsem oči. „Kde to jsem?“ ptal jsem se sám sebe, „a proč tu jsem? Není to náhodou jen sen?“ Když jsem po chvilce zoufalého přemýšlení opět pozdvihl oční víčka, kolem mě se zničehonic objevilo mihotavé světlo. Poznal jsem, že stojím na dřevěné podlaze, která se zdála být jakoby zdvižená do vzduchu. Ruce jsem měl za zády, avšak pohnout jsem s nimi nemohl. Byly pevně svázané jedna k druhé hrubým provazem, který se líně motal kolem ohromného dřevěného kůlu, jenž se studeně jako dotek smrti opíral o mou páteř. Mihotavé světlo sílilo. V dáli před sebou jsem začal rozeznávat obličejy divně oděných mužů. Jeden z nich měl oblek a kabát z devatenáctého století, druhý čistě bílý plášť a třetí domáckou teplákovou soupravu. Všichni do jednoho vypadali podivně. Měli rozčuchané vlasy, které nikdy nepoznaly dotek hřebene, a jen hrubě oholenou tvář. „Ve jménu pravého poznání,“ pravil stařešina stojící uprostřed, „kaj se, uctívači model!“ Potom hrdě, studeně a odtažitě pozvedl nos, čímž odhalil své dlouhé neostříhané nosní chloupky. Vedle něj stál poskok s pistolí zastrčenou za opaskem. Do obličejů jsem mu neviděl. „Pane,“ řekl najednou poskok, „tady je záznam z jeho výslechu.“ Natáhl stínem zahalenou ruku, ve které byly dobře rozeznatelné bílé listy. Ale stařešina svého poskoka gestem zarazil. „Neznáš desatero přikázání!“ rozzuřil se stařešina. Poskok se zastyděl a sklopil hlavu. Stařík potom hlavou pokynul dalšímu podivínovi, který stál po jeho pravici. Nastalo mrtvé ticho. Podivín mě upřeně sledoval. „První přikázání, Popperova břitva, zní:“ řekl vážně s nádechem posvátnosti, „nemá smysl zabývat se teoriemi, které není možné vyvrátit.“ Stařešina se povýšeně zasmál. „Bludy a pověry jsou bezcenné, lidé by se jimi vůbec neměli zabývat,“ dodal, načež z rukou svého poskoka spisy vytrhl a vhodil je do podivného přístroje plného ostrých břitev, který třicetistránkový zápis roztrhal na malinké kousičky. Poskok dětinsky popotáhl nosem. „Ne!“ vykřikl jsem najednou sám od sebe, něco skrze mě začalo promlouvat, „vždyť jsem vám popsal vše, jak jsem prošel skrze šípkový keř do tohoto světa, jak jsem vyléčil ...“ „Mlč, kacíři!“ okřikl mě stařešina, načež znovu prsty pokynul ostrozrakému podivínovi. „Druhé přikázání, Occamova břitva, zní:“ začal opět podivín, „pokud existuje více vysvětlení, zabývejme se tím nejjednodušším.“ „V tomto případě,“ přerušil podivína stařešina, „je nejjednodušším vysvětlením prostě náhoda, ďáblův klam ... totiž, co to plácám ... hypnóza, placebo, a jak se tak na tebe dívám, i dočasné pomatení.“ Na chvíli se stařík zamyslel, jako by se snažil přerovnat myšlenky. Z kapsy vytáhl nějaké podivné pilulky, které vypadaly spíše jako malé železné přístroje než jídlo, a plnou hrst jich spolkl. Oči se mu rozzářily. „Na nás je,“ začal změněným hlubším hlasem, „abychom tě soudili. Protože bráníš pravému poznání, skrze nějž lidstvo hledá věčnou spásu, a jsi tedy pro lidstvo mnohem nebezpečnější než skupina vrahů, odsuzujeme tě k trestu smrti upálením!“ Najednou mě přepadlo zoufalství. „Ne,“ snažil jsem se bránit, „to není žádný soud! A co to vlastně je to pravé poznání?“ „Naše moderní věda,“ odpověděl za stařešinu podivín, „která povstala na bedrech křesťanství, antiky, islámu a alchymistů z Blízkého východu, kde se medicína staví na užívání těžkých kovů. Rozhodně ne ty tvé pohanské modlářské bludy a znalosti, byť jsou prastarými.“ Stařešina se pousmál, načež si dal další dávku pilulek. Najednou vypadal chytřejí. „Ano,“ dodal, „šípkový keř říkáš ... hm ... asi to využiji a vytvořím dokonalejší teorii červí díry, tím to vymaním z pohanských rukou a přenesu do světla pravého poznání v tom pravém vědeckém kabátě. Třeba dostanu Nobelovku.“ „Jste zloději!“ rozkřikl jsem se, „navíc nic nechápete!“ Stařešina opět pokynul podivínovi. „Třetí přikázání, Humeova břitva, zní:“ dodal podivín, „zázrak nelze doložit, každý svědek může být oklamán.“ „Ďáblův klam,“ odsekl našťvaný poskok, který celý den zbytečně trávil přepisem výslechu. V tu chvíli podivín vstal, z podlahy sebral pochodeň, která okamžitě po dotyku s jeho dlaní zaplála jasným plamenem, a pomalým

krokem se vypravil směrem ke mně. „Jsi pro lidskou podstatu nebezpečný,“ začal potichu mluvit, „jsi kacír, což je horší, než kdybys byl mordýřem. Mordýř vraždí jenom tělo, nikoli však podstatu, kterou lze vymanit z rukou tohoto bídného světa pravým poznáním.“ Stále se ke mně blížil. Až nyní jsem spatřil, že má na ruce připevněný nějaký drát. „Nebo,“ zamyslel jsem se, „že by snad byl přímo součástí jeho paže?“ Podivín se zastavil těsně před dřevěnou hranicí, na které jsem byl chycený jako ptáček v kleci. „Kosmos ti snad odpustí,“ promluvil podivín vážně, „neboť čtvrté přikázání, Hanlonova břitva, zní:“ Na chvíli se zarazil, pak pokračoval: „nepátrejte po zlém úmyslu tam, kde je postačujícím vysvětlením hloupost.“ Zavřel jsem oči. Věděl jsem, že podivín pomaličku přikládá pochodeň k smolou a olejem navlhčenému dřevu, aby mě plameny pohltily a dle mého chápání přenesly do jiného světa v krutých bolestech. Avšak konec to být neměl. „Ničeho se neboj,“ uslyšel jsem najednou v hlavě známý smělý medový hlas, „a utíkej.“ Hrubý provaz povolil. Na nic jsem nečekal, nepátral jsem po vysvětlení, prostě jsem se jen rozběhl a seskočil z hořící hranice. „Běž, dýchej, nezastavuj se,“ slyšel jsem v hlavě. A tak jsem běžel a běžel, co mi nohy stačily. Netrvalo to dlouho a v dále před sebou jsem v té tmě kolem spatřil jasně zelený šípkový keř. Všude byla tma, smrad a poušť, nikde jinde v té pustině žádný jiný keř nebyl než tam na tom jediném místě. Ani mě nenapadlo se zastavit. Běžel jsem dál přímo proti keři, zatímco jsem pronášel známá zaříkání. Trny, listy ... a skok. Jako bych proletěl skrytými dveřmi, tak jsem všem zmizel z dohledu. „Nelogické,“ zakřičel podivín, načež v běsnivých křečích ze sebe začal strhávat kusy umělé kůže. Když bylo dílo dokonáno, nestál tam už celkem mladý rozčuchaný člověk, ale plesnivý stařec, který byl všude obalen přístroji a dráty, které mu vystupovaly z hlavy. Odhadem byl starý přinejmenším sto padesát let. Jako mladý totiž toužil po věčném a bezstarostném životě po boku svého spasitele, pravého poznání, pokroku a obecné pravdy, čehož mohl dosáhnout jedině technologickými a genetickými úpravami, a aby byl chytřejší a svěžejší, musel se stát napůl robotem. Báł se smrti, protože věřil, že smrtí vše končí. „Nelogické,“ zopakoval po podivínovi stařešina, „tohle se nikdy nestalo, rozumíte?“ Potom se zamyslel a vzpomněl si na Occamovu břitvu. „Už vím,“ řekl, „stalo se to jen v našich hlavách, asi jsme byli chvilkově pomatení. Určitě to celé byla jen důmyslná hypnóza.“ Podivín se uklidnil. Já jsem se s prudkým nádechem probudil.

Kultura zaobleného přístroje

Bylo, nebylo, v budoucích světech a budoucích časech vytáhl adept v bílém plášti zpod odkopané hroudy hlíny prazvláštní věc. „Mám to!“ zvolal nadšeně, „tady je to také!“ Ostatní přihlížející jen nevěřičně tleskli dlaněmi. Přední badatel, který stál po adeptově pravici, začal tu podivnou věc důkladně prohlížet. „Je celá černá,“ počal potichu mluvit, „v rozích zaoblená, vpředu má ohromnou černou obrazovku, nad níž se nachází malý reproduktor a kamera ... no zkrátka, je to skutečně ono.“ Lidé úžasem vydechli. „Nerozumím tomu,“ navázal adept, „tyhle věci nacházíme po celém světě, v Americe, Africe, Asii ... ale že na ni narazíme i ve střední Evropě, to mi skutečně hlava nebere.“ Vzadu stojící historik se nadšeně usmíval. „Proč?“ zeptal se, „konečně to potvrzuje mé domněnky a historické důkazy.“ „Ano,“ vložil se do rozhovoru opět přední badatel, „naši vědci zjistili, že všechny tyto zaoblené přístroje pochází z Číny, což znamená, že kdysi dávno muselo být v Číně jakési velitelství tohoto světového etnika, které kdysi pokrývalo prakticky celou planetu.“ Historik si promnul dlaně. „Přesně,“ doplnil, „před velkou katastrofou máme jen málo historických materiálů, ale zachovalo se nám video, které ukazuje návštěvu jakéhosi střeoevropského prezidenta do Číny. To znamená, že tehdy asi tento prezident jel do Číny, kolébky tehdy světového etnika zaobleného přístroje, podat hlášení o stavu místní provincie. Všechno sedí, konečně i archeologie potvrdila tyto nezvratitelné důkazy.“ „To jsem nevěděl,“ znejistěl adept, „že před velkou katastrofou byli lidé na světě takhle sjednocení a že to všichni byli etničtí Číňané.“ „Důkazy nelžou,“ ujistil ho přední badatel, „pravděpodobně tento zaoblený přístroj v Číně nejen vyráběli, ale také ho tam vymysleli, jelikož neexistují důkazy, které by tvrdily opak. Je to zkrátka nejpravděpodobnější a nejjednodušší vysvětlení.“ Adept se zarazil. „A kdy vlastně,“ zeptal se, „ty přístroje používali?“ „Datování je nepřesné,“ odpověděl zamyšleně přední badatel, „ale myslím, že někdy mezi léty 1850 až 2100.“ Adept si povzdechl a sklopil hlavu. „Myslel jsem,“ řekl potichu, „že naši předkové žili jinak, že třeba měli vlastní stát a že odolávali nájezdům z Východu i ze Západu. A oni to zatím byli jazykově a kulturně Číňané.“ „Proto nesmíš věřit pohádkám,“ odvětil historik, „navíc to asi ani naši předkové nebyli, protože po velké katastrofě se tu prokazatelně usadil někdo jiný, kdo rozhodně nebyl Číňan.“ Zamyslel se. „Vidíš,“ dokončil, „jedině naše moderní věda dokáže odhalit absolutní pravdu, jelikož je vlastně smyslem existence lidstva tuto pravdu hledat a hýčkat ji, neboť jedině skrze ni můžeme nalézt věčnou spásu. A tou absolutní pravdou v našem případě je, že zde žijící lidé byli rovněž součástí čínské globální kultury zaobleného přístroje, která vládla celému světu.“ Přední badatel souhlasně a hrdě pokýval hlavou.

Vindové po krvi

„Jen opravdu neradi dovolují skládat přísahy, neboť přísahat u Vindů znamená pro trestající hněv bohů totéž co přísahat křivě. Proto se jen podezřívavě staví k mým badatelským metodám, přesnému dokazování a diskutování, ke svatě knize, písemným pramenům, učitelce historii a všemožným pokusům. Jak by tomu také mohlo být jinak, když Vindové mají rozličné způsoby modlářství a neshodnou se ve stejném pověrečném zvyku.“ – Johan

Jednoho krásného dne se po džbánku vybrané medoviny Drako z Hor rozhodl, že prozkoumá původ Vindů po krvi. Inspirován návštěvou Johana ze skotských kopečků na severozápadním okraji světa, Drako s rukou přiloženou na bradě usoudil, že bude stejně jako Johan svá jednotlivá zjištění označovat nesmyslnými a náhodně zvolenými hláskami a číslicemi. Posadil se na okraj bukového lesa a zhluboka se nadechl čerstvého vzduchu. Zavřel oči. Pokoušel se vzpomenout si na všechny ty dávné příběhy, které o jeho předcích vyprávěly. Když se tak v zamyšlení šťoural lískovým proutkem v uchu, zničehonic ho osvětila žádaná myšlenka. Před mnoha a mnoha věky, když Vindové, nazvaní tak lidmi mluvícími řečí předků, vyšli díky Slunci z velikého proudu v podobě Labutí, přistáli na lesní mýtině a díky doteku Země se proměnili zpět v lidi oděné v bílém oblečení, jejich krev byla převážně cítit vůní, kterou Drako označil jako M4, respektive díky působení tekutého medu v jeho těle jako M4pětOsm. „Matku této vůně,“ začala síla nápoje skrze Draka promlouvat, „měli někteří lidé, naši předkové po krvi, kteří v jiném čase tvořili šňůrovou keramiku ... a jedli obilí.“ Drako se usmál, načež se opět vrátil k výstupu z velikého proudu. V té době žili Vindové celkem spokojeně, jejich společenství prosperovalo, a dokud se chovali vhodně, víly a ostatní obyvatelé Přírody jim ve všem pomáhali. Avšak časy se mění. Cizinci se začali rozpínat, potomci těch, kteří mluvili řečí předků, ustupovali před kdovíkým z Jihu a mezi Vindy samotnými vznikaly mnohé nepokoje, obzvláště proto, že se z jihovýchodu nějací jezdcí na Koních rozhodli, že si vyrazí na projížďku do srdce světa, zatímco se zalykali kouřem z jistých vysokých zelených rostlin s ostrými okraji listů. Někteří Vindové to už nemohli vydržet a začali dále ustupovat až za Bílou řeku na Východě. Tito Vindové, kteří postupně ve velmi dlouhém časovém rozmezí odcházeli, měli krev s vůní L1. Mnoho času uplynulo. Východní Bílá řeka pravila Vindům, aby se vrátili zpět do srdce světa a naplnili svůj osud strážců. Jiným se zjevil sám Mocný Vid, který přinesl podobné poselství. Někteří Vindové poslechli a vrátili se, jiní se vydali dále na Východ nebo postupně směrem na Jih, který sliboval zajímavá dobrodružství. Mezitím se však postupem času těm Vindům, kteří od samého počátku zůstali a bojovně hájili srdce světa, provoněla krev líbeznou vůní L2. Díky tomu, že tato odnož Vindů zůstala v srdci světa, se vůně L2 nachází pouze tam a nikde jinde na světě – tedy pokud přeci jen ano, tak jen ve velmi malých kapičkách. Protože Vindové pochází ze srdce světa, všechny tři vůně M4, L1 a L2 jsou v těch místech nejběžnější a nejsilnější. Vindům se podařilo zacpat panovačným cizincům cestu, díky slibu Bílé a Červené řeky odrazit obry a pohrdnout západní říší, k čemuž velmi přispěl mocný hrdina Rozrazil, jenž Vindům ukázal, že i když jsou jen malí, jsou plní mocné síly, stejně jako malí Rozrazilové kvetoucí v lese. Drako se zhluboka nadechl. Podíval se směrem na hory, pak půlnočním, tedy severním, směrem na území Lužice, načež se obrátil směrem ke straně polední, tedy jižní, na území Našinců. Vstal. Podíval se východním směrem, pak západním. Motal se. Les voněl vůní květin. Drako začal něco počítat na prstech, načež se mu v hlavě ozvala další označení: H5, H6, U4, U5 ... Nakonec se mu tak zamotala hlava, že se raději znovu posadil. Povzdechl si, protože dostal chuť na další medovinu.

Bůh Cenzorus

V tu chvíli Margewid Lada pohybem ruky přerušil. Nastávala půlnoc, čas se rozejít. „Dovol mi,“ řekl Marge nakonec, „se ještě zasmát něčemu, co jsem sám vymyslel. No co, také si potřebuji čas od času vrtnout do někoho nejmenovaného. Pak ti to všechno řeknu ještě v básních, abys to správně a důsledně pochopil.“

Jednoho mlhavého dne mocný národ Říhanů hrdě dobyl životem se hemžící úrodnou krajinu zvanou Lesánie. Postavil všechny zde žijící dětinské barbary do latě a rozhodl se, že pro ně vytvoří nového boha, kterého by mohli uctívat. Všichni hlavní představitelé Říhanů se sešli vedle barbarského posvátného háje, aby celou záležitost projednali. „Ten nový bůh,“ řekl jejich vojevůdce, zatímco se vleže ládoval hroznovým vínem, „musí samozřejmě poslouchat naše říšské bohy, aby bylo jasné, kdo je tady pánem.“ „Správně,“ souhlasil jeho poskok, „ale zároveň musí být pro místní přijatelný. Měl by mít i nějaké barbarské atributy.“ Poskok se důležitě usmál, neboť právě použil cizí slovo. Vojevůdce se poškrábal na bradě. „Ale ne moc,“ navázal na svého milostného poskoka, „musí hlavně poslouchat naše bohy, musí se před nimi klanět a musí samozřejmě uctívat i naše zákony. Navíc, my chceme z této úrodné krajiny vytěžit maximum, lesy pokácíme a zasadíme zde olivy nebo něco takového.“ Vojevůdce se na chvíli zamyslel. „Proto,“ pokračoval, „by to měl být bůh, co nesnáší lesy, co nesnáší ten jejich způsob života a co nesnáší to jejich čarodějnictví.“ Říhané totiž věřili, že všechno kruté čarodějnictví zásadně pochází od jejich sousedů a nikoli od nich samotných. „Co,“ dokončil vojevůdce, „nebude stát v cestě pokroku.“ Všichni přítomní nadšeně pokývali hlavou. Nuže, milé děti, tak vznikl bůh Cenzorus. Místní lidé byli zprvu k novému bohu podezřívaví, avšak jelikož jim sliboval pevné připojení k říšské říši a výhody, které nabízel její životní styl, mnozí tohoto nového boha přijali. A protože byl jejich nový bůh poslušný těm říšským, které Říhané stejně jen zkopírovali od svých sousedů Řechtů, byli poslušní i oni samotní. Avšak jednou, během temné noci, kdy zářil jasný úplněk, se semlelo něco, s čím nikdo nepočítal. Nový bůh Cenzorus se v noci sám procházel po Lesánii. Přemýšlel. Koukal se na celou tu krásnou krajinu kolem, na ty vysoké statné stromy, které tu snad stály od počátků věků. Najednou se zastavil. „Proč,“ řekl si Cenzorus nahlas, „proč musím chtít tyto lesy pokácet? Proč mám poslouchat toho maniaka Jovu?“ Všechno kolem se otřásl. „Budeš mě poslouchat!“ ozvalo se ze zdánlivě nejvyšší hory, „já jsem Jova, pán všech bohů a lidí.“ Cenzorus zamrkal očima. „Tyto lesy,“ snažil se Jovovi odporovat, „jsou mnohem starší než ty! Nemůžu jim ublížit, nemůžu ublížit něčemu posvátnějšímu, než jsme my oba dohromady!“ V tu ránu se spustila strašlivá bouře. Všichni původní obyvatelé Lesánie se probudili. „To je bouře,“ řekl jejich náčelník překvapeně, „co ji způsobilo?“ Nevěděl, že mezi Jovem a Cenzorem došlo ke krutému boji na život a na smrt. To víte, děti, tehdy ještě Říhané nevěděli, že pokud by místo nových bohů pro svá dobytá území vytvářeli jen svaté, kteří by čerpali sílu od jednoho všemohoucího boha, žádný z nich by si na daného vše-boha netroufl. Jenže Jova i Cenzorus byli oba mocní bohové, a tak se jejich síly mohly střetnout. „To určitě ti Říhané!“ rozkřikl se zničehonic jeden starší kmene, „ti všichni mohou za hněv bohů! Pojdme jim dát co proto!“ Všichni lidé souhlasili a vypravili se směrem ke stále ještě spícím Říhanům, jejichž žaludky byly plnější než všechny oceány dohromady. Boj netrval dlouho. Překvapení Říhané nevěděli, co se stalo, ani kdo proti nim během této temné noci útočí, a tak jen zbaběle utekli a nechali celou Lesánii daleko za sebou. Ještě dříve, než začalo svítání oznamovat nový den, se místní lidé Cenzorovi poklonili a upravili jeho modlu tak, aby místo poslušnosti k Říhanům splynul s duchem této krajiny. Upravili mu i jméno, nikdo už mu totiž neřekl Cenzorus, ale jediné „pán Lesánie“. Svítání. „Ať žije náš statečný pán,“ volali místní lidé slavnostně, „a ať Jova někam zaleze a víckrát se tu neukazuje!“ Potom celý den oslavovali, hodovali a veselili se. Říhané už o jejich zem nikdy ani pohledem nezavadili.

V rozlehlém háji (báseň)

V rozlehlém háji,
kde skály do výšin trčí,
potkal jsem Vinda,
jak do puklin obět vnáší.

*My máme mince,
oni mají hrušky,
my vlastníme zlato,
oni žito, oves, švestky.*

Z boje jsem se vrátil,
hlavy nepřátel stromům zavěsil,
však tento prostor chráněný,
týden cesty veliký,
navždy bude nedotčený.

*My máme mince,
oni mají hrušky,
my vlastníme zlato,
oni žito, oves, švestky.*

Tekutý med jsme popili,
dal jsem mu lesklý meč,
on mně kuní kožešiny,
obchod u Lawose prospívá,
avšak Vind se jen usmívá.

*My máme mince,
oni mají hrušky,
my vlastníme zlato,
oni žito, oves, švestky.*

Slunečnímu Hrdinovi děkujíce,
vstali jsme, se slzou se loučíte,
tato v lesní hloubi chvíle,
z paměti nikdy nemizíte,
ve stromech bude vtisknuta,
aby budoucí pokolení,
našla, co dlouho hledala.

*My máme mince,
oni mají hrušky,
my vlastníme zlato,
oni žito, oves, švestky.*

Jezerní město (báseň)

V dávných dobách, mezi lesy,
stálo město – hle, otřesy
působí již velký voj,
zvěstující krutý boj,
Koně dupou, řinčí zbraně,
lid chystá se hned k obraně.

Toto město dřevěné,
zdá se být nedobytné,
stojí vprostřed jezera,
poutník praví: „Nádhera,
západ Slunce na vodě,
nutí mě jít po brodě.“
Do města se dostane,
avšak voj jen ustrne.

Pevnost zmizí v jiných světech,
zůstane pouze v pamětech.
Kdo jen ničí a drancuje,
nedozví se, co tajné je,
co to leží pod povrchem,
nebude nikdy mudrcem.

Mudrc stal se Ohněm, Vodou,
bojovníkem, milovníkem,
pochopil, že jemnou shodou,
může mluvit se světem!

Poslední paprsky Slunce (báseň)

Přízračný jed srdce světa zaplavil,
po Červené tepně pak k moři dorazil.
Na nejsevernější výspě dálného ostrova,
obklíčil poslední paprsky slunečního světla.

V té zlaté záři stál Sluneční Hrdina,
v rukou roh s medovinou, meč ze železa.
S medovými vlasy na Nebi ve dne bdí,
v noci pak na Koni lesem se prohání.

Kdysi chránil celé srdce světa,
ale teď ho chce jed vypudit zcela.
Na této poslední výspě u skály,
jeden jed chce vládnout všemi:

„Je konec křišťálových potoků,
studánek, víl a hlubokých lesů,
vše se v pouhé mlze rozpustí,
ale krutost jen podobu změní!“

Sluneční Hrdina se směle usmívá,
skála se časem do moře propadá.
Slunce by zachránilo celý svět,
kdyby jen lidé měli zdravý úsudek.

Čas běží dále (báseň)

Stromy, háje vypálili,
místa síly zastavěli,
s křížem přišli, s jedem v mysli:
věřit v předky, bohy, potomky jsou prý předsudky.

Čas běží dále,
skrz oheň a meče,
místo vody života vládla špína převelká:
mýt si ruce jsou prý nevědecké předsudky.

Nové světy objevili,
zlí běsové se porvali,
kázali brát rtuť, kovy na nemoci, hněvy Venušiny:
bylinky jsou prý tmářství a nevědecké předsudky.

Lesy všechny zmizely,
Vlci, Zubři, Lososi,
za slepou vírou, ziskem, „správným“ věděním a pokrokem:
kdo věří v živé stromy, tomu vládne klam a nevědecké předsudky.

Čas dále běží,
podnět k válce dali,
prý množství zla a zloby je určeno barvou pleti:
věřit, že všichni mají duši, jsou prý nevědecké předsudky.

Jeden prsten vládne všem,
množství lidí klesá každým dnem,
mnoho a pak zas nikdo, v blahu chce mít děti málokdo:
věřit v předky, bohy, potomky jsou prý stále jen nevědecké předsudky.

Hercynský les (báseň)

Vraždu všech vražd spáchali,
nejen jedni – ale mnozí,
stromy staré posekali,
Duby, Habry, Buky, Břízy.

„Krajinu v jednu louku změňte,
zničte Vlky, Zubry, Medvědy,
jen jeden druh stromu sadte,
jeden prsten vládne všemi.“

Zabili mě, rozervali,
dech můj potlačili,
věčné stromy už nezachrání
moře, útesy, teplo ani chladu.

Musel jsem zmizet v světech jiných,
avšak naději tu stále máte,
když skrze betonové pásy
mladé stromy derou se!